

Lilian Mogensen Udbetaling Danmark:

”Datasiloerne skal brydes ned”

To markante sporskifter
i telepolitikken

Hver anden kommune
bruger lav masteleje
som trækplaster

Historisk udbud af
Telemedicin på vej

TEMA

**Grunddataprogrammet
Gevinsterne lader
vente på sig**

"Datasiloerne skal brydes ned"



Tre ud af fire it-chefer
mener Rammearkitekturen
er på rette vej

SIDE 10



Efter 18 år kom der et nyt teleforlig

To markante sporskifter på vej i telepolitikken

SIDE 12

Kommunal hjemmel med i nyt
udkast til teleforlig

SIDE 16

Halvdelen af landets kommuner bruger
lav masteleje som trækplaster

SIDE 18

Seks vestjyske kommuner går
sammen om nyt mobiludbud

SIDE 20

Midt- og vestjyske kommuner
i digital offensiv

SIDE 24

Ændring af vejloven med stor
betydning for mindre
gravearbejder i kommuner

SIDE 25

EU sponserer etablering af gratis
wi-fi i 8000 lokalområder

SIDE 26

"Hårdt brug for en ny
finansieringsplan af 5G"

SIDE 27



kit magasinet

Udgiver: KIT@
- Kommunale It chefer.
Formand: Henrik Brix, Favrskov Kommune

For information om foreningen,
medlemskab samt
abonnement se www.itchefer.dk

Redaktion: Flemming Kjærdsdam,
telefon 4026 3615, flemming@kjaersdam.dk

Redaktionsudvalg:
Henrik Brix, Favrskov Kommune
Britt Christensen, Frederikssund Kommune
Poul Venø, Herning Kommune
Flemming Kjærdsdam
Louise Andersen

Annoncer:
Louise Andersen,
Koncept, telefon 3190 1155
la@koncept-net.dk

Layout: www.hillerup.com
Tryk: Jørn Thomsen A/S Oplag: 5.000

www.kitmagasinet.dk

Gevinsterne lader vente på sig SIDE 30

Herning Kommune:

Øget kvalitet frem for sparet tid

SIDE 32



I Svendborg kigger de
langt efter gevinsterne

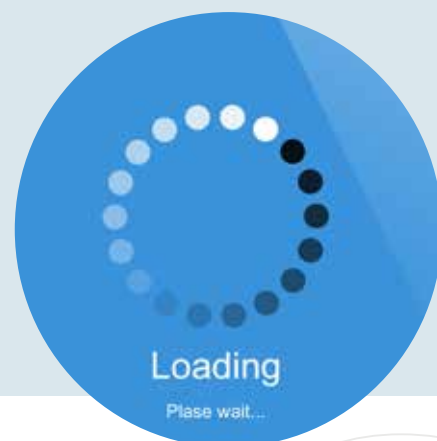
SIDE 33

Svendborg viser vejen til data SIDE 34



Grunddataprogrammet
er lige nu en udgift SIDE 35

Mens vi venter på Datafordeleren SIDE 36



Fælles Udbud af telemedicin (FUT)
får ni leverandører

SIDE 40

Telecare Nords behandling af KOL-patienter
danner skole i hele landet

SIDE 42



Læs mere på ski.dk

Har du brug for it-konsulenthjælp til udvikling, implementering og drift?

Så kan du med fordel købe it gennem SKI's rammeaftaler. Vi sikrer dig ikke bare en attraktiv it-løsning, men også en palet af konsulentaftaler, der dækker bredt. Du kan blandt andet købe it-konsulenter på timebasis.

Derfor skal du vælge 02.17:



- Udførende it-konsulenter
- 15 leverandører
- 14 ydelesesområder
- Direkte tildeling
- Mulighed for teknisk dialog
- Gode timepriser med mulighed for rabat
- Kan opsiges med 10 dages varsel

Kontakter

Lars Grelck
Chefkonsulent
Telefon: 23 43 55 75
e-mail: lgr@ski.dk

Leon Johansen
IT-forretningsudvikler
Telefon: 40 60 70 50
e-mail: lkj@ski.dk

Anders Lisby Madsen
Kontraktansvarlig
Telefon: 22 14 36 45
e-mail: alm@ski.dk

Mette Løvenbalk Thygesen
Chefkonsulent
Telefon: 20 72 80 62
e-mail: mlt@ski.dk

Den lange rejse

Det er en lang rejse landets kommuner har begivet sig ud på med digitalisering og arkitekturstyring siden salget af KMD. Det rykker nu hurtigt i den rigtige retning og resultaterne af de mange anstrengelser viser sig tydeligt.

Rejsen er det hele værd. Resultaterne tager form. I en effektivitetsmåling KL har lavet sammen med PwC tilkendegiver 86 pct. af de kommunale it- og digitaliseringschefer, at den fælleskommunale rammearkitektur skaber bedre muligheder for sammenhæng i sagsbehandlingen. 75 pct. mener at rammearkitekturen gør det nemmere at dele data og dokumenter på tværs af kommunerne. Det vil sige der er optimisme på vegne af rammearkitekturen og anvendelsen af Støtte-systemerne viser det samme.

Da kommunerne for snart syv år siden sammen med KL og KOMBIT stiftede It-Arkitekturrådet, var det ud fra devisen om, at alle 98 kommuner arbejder ud fra de samme grundvilkår, på det samme marked, og i høj grad de samme opgaver. Derfor var fælles standarder til løsninger og it-infrastruktur et helt naturligt krav og ligeledes behovet for et øget professionelt samarbejde og sammenhold. Samtidig ville kommunerne tage ejerskab over it-landskabet (it-arkitekturen) og påtage sig ansvaret for at føre det ud i livet. Dengang – tilbage i 2011 – gik de fleste kommunale it-chefers mindset ikke meget længere end til kommunegrænsen. I dag syv år efter er der en stigende opmærksomhed på, hvad kommunerne kan gøre i fællesskab. Det er et kæmpe skridt fremad. Det er resultaterne af den lange rejse, der nu begynder at tage form.

Fundamentet

Kommunernes it-rammearkitektur udgør en væsentlig del af platformen for det kommunale samarbejde. Og det er ikke kun interessant at bruge for kommunerne. I denne udgave af Kit-Magasinet kan I læse om koncerndirektør Lilian Mogensen, Udbetaling Danmark og ATP's Administrationsforretning,

hvordan de giver deres uforbeholdne opbakning til den fælleskommunale rammearkitektur og støttesystemerne. Hun siger, at de udgør grundpillerne i det offentliges digitalisering. De er forudsætnin-

gen for at spare penge på administration og samtidig opnå størst mulig tilfredshed hos borgerne. Danskerne er digitalt parate. Nu skal det offentlige bevise over for borgerne at de kan skabe sammenhæng i sagsbehandlingen, dele data og give borgerne adgang til egne data uden at skulle besøge flere myndigheder. Hun mener, det skal gøres nemmere for danskerne at være digitale.

Derfor opfordrer hun til at bryde datasiloerne ned. Jeg kan kun være enig.

Staten har med den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016 – 2020 intensiveret arbejdet med arkitektur – i samarbejde med kommunerne. Det sker i programmet FDA – Fælles Digital Arkitektur. Jeg kan kun glæde mig over denne indsats og ikke mindst det gode samarbejde mellem staten og kommunerne på arkitekturfronten, som bl.a. har resulteret i, at kommunerne har tilpasset regler og principper i den kommunale rammearkitektur efter FDA. Dog med nogle få kommunale tilføjelser.

Det er afgørende for at opnå gevinsterne ved arkitekturstyring at leverandørene bakker op. Det gør de i stigende grad. Efterhånden er det blevet en konkurrenceparameter at understøtte Serviceplatformen og Støttesystemerne. Ikke mindst hjulpet af krav i forbindelse med SKI udbud gennem de seneste tre-fire år. Et sæt krav som naturligvis fortsætter og skærpes i kommende udbud.

Kit-Magasinet har denne gang tema om grunddata. Grunddataprogrammet kommer til at spille en stor rolle for de fremtidige gevinster, som kommunerne og det offentlige kan hjemtage. Det er samspillet mellem fundamentet og grunddata fra "rene" registre, som vil få stor betydning – både for kommunerne og resten af den offentlige sektor og borgerne. Når fundamentet er på plads og data er opdaterede og kan bruges igen og igen, så bliver det også langt nemmere at være kommune. I den forstand at det bliver nemmere at gå i udbud, nemmere at skifte systemer og få adgang til egne data og præsentere dem for borgeren.

««





Lilian Mogensen
Udbetaling Danmark:

”Datasiloerne skal brydes ned”

Fælleskommunal rammearkitektur, herunder de fælleskommunale støttesystemer, er væsentlige grundpiller i det offentliges digitalisering for at sikre størst mulig tilfredshed hos borgerne. Det mener koncerndirektør Lilian Mogensen, Udbetaling Danmark og ATP's administrationsforretning.

Koncerndirektør Lilian Mogensen, Udbetaling Danmark og ATP's administrationsforretning er en varm fortaler for at bruge teknologien til at sænke omkostningerne til administration. Men også for at få flere tilfredse borgere med det offentliges digitale services. Et af målene er, det skal gøres nemmere for borgerne at være digitale.

”Danskerne er digitalt parate og vil gerne betjene sig selv. Det er vores opgave som offentlige myndigheder at gøre det nemmere for danskerne at være digitale. Det er den opgave de Fælleskommunale Støttesystemer til deling af data og rammearkitekturen til distribution og styring af data, hjælper os med at løse,” siger Lilian Mogensen. Herved bliver det lettere at dele data mellem Udbetaling Danmark og kommunerne, og det giver bedre muligheder for en effektiv sagsbehandling og for at udstille data til borgerne.

Udbetaling Danmark blev stiftet i 2012 og varetager administrationen ved udbetaling af offentlige ydelser på 217 mia. kr. årligt. Udbetaling Danmark anvender de Fælleskommunale Støttesystemer og rammearkitekturen til at sikre deling af data og understøtte korrekte udbetalinger.

En af de store udfordringer i den offentlige sektor, når den møder de digitale danskere, er, at data ligger i siloer. Det betyder, at borgerne i mange situationer skal aflevere de samme oplysninger hos flere myndigheder. Det er præcis her, Lilian Mogensen mener, de Fælleskommunale Støttesystemer og rammearkitekturen løser en vigtig opgave, da Udbetaling Danmark og kommunerne vil kunne dele data på tværs af siloerne og styre distributionen af data. Derved kan borgerne fremover undgå at skulle aflevere de samme data flere gange hos forskellige myndigheder og det offentlige kan undgå at sende de samme informationer ud flere gange. ”Vi skal møde borgerne digitalt som en samlet sektor. Datasiloerne skal brydes ned. Vi skal tænke vores digitale services udefra-og-ind. Borgerne

skal have adgang til egen sag hos forskellige myndigheder. Borgerne skal kunne se, hvilke data vi har og hvad vi bruger data til. Det ligger mig meget på sinde i den forbindelse at tænke på borgernes retssikkerhed. Vi bruger støttesystemer til at dele data på tværs, og vi udstiller data for at levere bedre service. Gjort på den rigtige måde er det en win-win situation for alle parter. Bedre services til borgerne og lavere omkostninger til administration,” siger Lilian Mogensen.

Sammenhængsreform

Lilian Mogensen sidder i Finansministeriets Udfordringspanel to, som en del af regeringens Sammenhængsreform. Udfordringspanel to har til opgave at udfordre regeringens reformarbejde på tværs af sektorer. Det vil sige i stat, regioner og kommuner.

I det arbejde har hun argumenteret for, at Borger.dk fremover bliver udstyret med ”mit overblik”. Ene og alene for at give borgeren overblik over egne sager. Det kan være alle slags sager. Store som små. Lige fra ubetalte p-bøder til ansøgning om boligstøtte eller pension. Støttesystemerne, som en del af rammearkitekturen, kan give borgerne indsigt i egne sager på tværs af myndigheder som eksempelvis kommunerne og Udbetaling Danmark.

”Borgeren skal kunne se, hvor langt vi er nået med deres sag. Mangler vi oplysninger fra borgeren? Tit går sagsbehandlingen i stå på grund af manglende oplysninger. Hvis borgeren skifter bolig, skal vi have den nye adresse fra borgeren. Borgeren melder flytning hos kommunen, og tror oplysningen går videre til Udbetaling Danmark. Det gør den ikke, fordi det må den ikke. Men borgerne forstår ikke, hvorfor de skal aflevere de samme data hos to offentlige myndigheder. Snakker I ikke sammen i det offentlige? Det er en bemærkning jeg tit hører,” siger Lilian Mogensen.

SAPA er i luften!

En stor milepæl i arbejdet med monopolbruddet er nået: Medarbejdere i Næstved Kommunes borgerservice, bibliotek og infocenter bruger nu overblikssystemet SAPA. Inden sommerferien ibrugtager yderligere tre pilotkommuner SAPA.

Vi ser frem til, at landets kommuner over de kommende måneder får glæde af SAPA, når løsningen udbredes til alle landets kommuner.

Læs mere kombit.dk/sapa

KOMBIT

Kommunernes it-fællesskab

Hun tilføjer, at problemet med deling af data også er en juridisk udfordring og ikke alene kan løses via de fælleskommunale støttesystemer og rammearkitekturen.

Lovgivningen

Et er de teknologiske udfordringer, som kan løses med Støttesystemer og rammearkitektur. Et andet er lovgivningen.

”Vi skal lave lovgivningen så præcis, at vi kan sætte en algoritme til.

Mange ydelser udbetales efter objektive kriterier, så pengene automatisk sættes ind på borgerens konto. Lad mig give et eksempel – Børnechecken. Vi ved, hvornår barnet er født, vi ved, hvem forældrene er, hvor meget de tjener og herefter kan pengene overføres direkte til kontoen. Überørt af menneskehånd. Jobpræmien, som er en ydelse til langtidsledige, som kommer i job – her kommer pengene også direkte ind på kontoen. Al den lovgivning, vi laver fremadrettet, skal være så præcis, at der kan sættes en algoritme til. Den skal være digitaliseringsparat,” siger Lilian Mogensen. Lilian Mogensen ser gerne, at der sættes strøm til det meste. Hun mener der er så mange muligheder for at bruge den ny teknologi. På borger.dk vil det gennem borgerens CPR-nummer og NemID være vejen til dataland. Hun mener, data skal bruges offensivt og det offentlige skal udstille data som en service i stedet for at parkere dem i siloer. Borgeren skal sættes mere aktivt i spil ved at bidrage til, at data er korrekte.

”Når en borger logger på, skriver vi i dag til dig: Er du opmærksom på, at om tre måneder skal du søge om folkepension? I stedet for at borgeren selv skal huske at søge om pension. Data skal bruges i fuld skala til at skabe transparens. Det skal gøres lettere at være digital dansker. Vi skal blive bedre til at dele data og fortælle borgerne hvad vi deler. Vi skal undgå unødvendig sagsbehandling. Det er det bedste der er sket med digitaliseringsparat lovgivning – at den offentlige administration skal være mere enkel, færre papirgange og at vi bruger de oplysninger danskerne har givet os,” siger Lilian Mogensen.

”Hvis du er blevet skilt, så henvender parret sig i Statsforvaltningen. Her aftaler de et evt. børnebidrag. Så overgår administrationen af disse aftaler til Udbetaling Danmark. Folk forstår ikke, at vi ikke har adgang til de indgåede aftaler i Statsforvaltningen. Men det er en anden myndighed. Så borgerne skal selv tage data fra Statsforvaltningen med over til Udbetaling Danmark. Vi har ikke adgang til data i Statsforvaltningen. Det offentlige arbejder med data i siloer. Det skal vi væk fra. Støttesystemerne og rammearkitekturen hjælper os med at bryde siloerne ned,” siger Lilian Mogensen.

Samme situation som i bankerne

Når Lilian Mogensen taler om digital selvbetjening, større kundetilfredshed og færre omkostninger til administration kommer hun ind på bankerne.

”Vi skal i det offentlige skabe den samme situation som i bankerne. Borgerne er digitalt parate. I banken har du fuldt indblik og overblik. Du behøver ikke gå i banken for at låne penge. Det kan du gøre med tre klik. Vi kan gennem Fælleskommunale Støttesystemer og rammearkitektur dele data og udstille dem. Det er det offentlige der skal dele data for at give en bedre service,” siger Lilian Mogensen.

En af pointerne med at gøre borgerne mere selvbetjente er at spare omkostninger til administration, og frigøre ressourcer i det offentlige til at hjælpe de borgere, der ikke er digitalt parate.

Præmissen for at nå i mål med støttesystemer og rammearkitektur er en mere præcis og digitaliseringsparat lovgivning.

I arbejdet med digitaliseringsparat lovgivning er der lavet ”meld en regel” – det vil sige en ubekvem regel som betyder, at borgerne skal aflevere de samme data flere gange. Lilian Mogensen mener, der er hundredvis af den slags hindringer.

”Hvad vi laver herfra og fremadrettet – skal være digitaliseringsparat. Er der nogle af de eksisterende regler, der skaber bøvl, skal de gøres enklere. Før tog det en time at søge boligstøtte. Nu kan det gøres på syv minutter. Det skal være ligeså nemt at bruge det offentlige som at foretage en betaling med Mobilepay,” siger Lilian Mogensen.

«««

”

Vi bruger støttesystemer til at dele data på tværs, og vi udstiller data for at levere bedre service. Gjort på den rigtige måde er det en win-win situation for alle parter

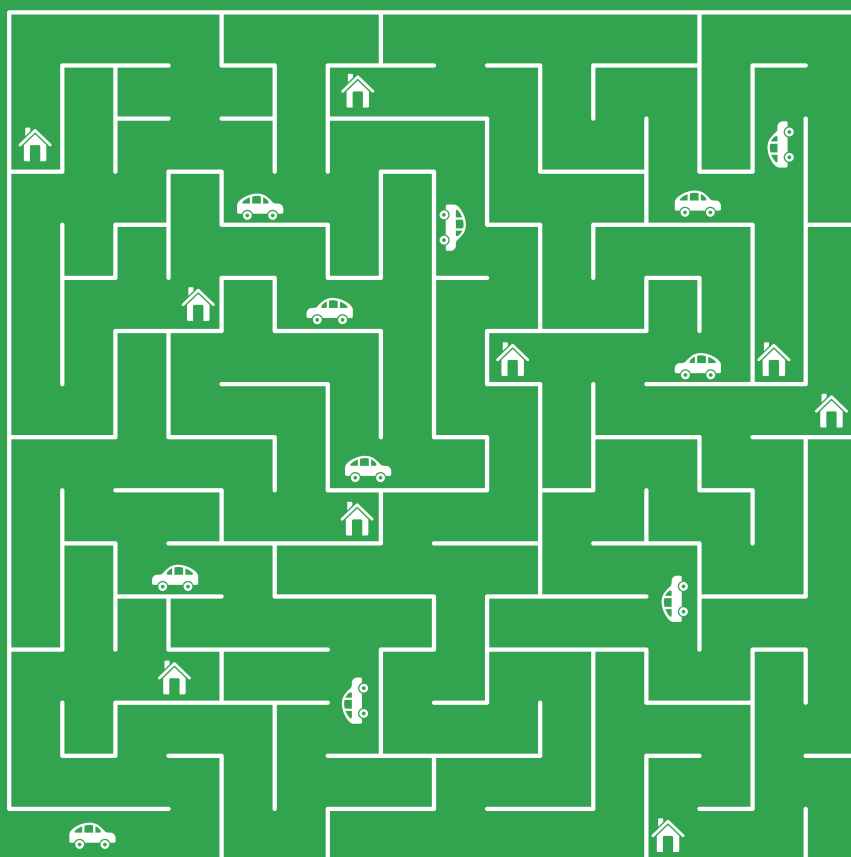
Lilian Mogensen, Udbetaling Danmark og ATP's administrationsforretning

Kort efter deadline

Umiddelbart efter redaktionens slutning er vi blevet bekendte med, at koncerndirektør i Administrationsforretningen Lilian Mogensen er fratrådt sin stilling i ATP.

KMD Cognito

KMD Cognito har igen fået vokseværk og rummer nu flere data og dermed mange flere muligheder.



Oplysningerne om personer, virksomheder, ejendomme, geografi mv. hænger naturligt sammen. KMD Cognito guider dig gennem den fælles grunddata-infrastruktur og stiller tusindvis af data til rådighed og sørger for, at de passer sammen og kan bruges i de forskellige forretningsprocesser i de forskellige afdelinger. Dette sikrer, at I langt nemmere kan basere komplekse beslutninger på dynamiske data på tværs af organisationen.

Læs mere på kmd.dk/cognito

eller kontakt

Thomas Kolze

Salgsspecialist

tjo@kmd.dk



Tre ud af fire it-chefer mener Rammearkitekturen er på rette vej

KL har gennemført en effektivitetsmåling om rammearkitekturen blandt it- og digitaliseringscheferne i landets kommuner og overordnet set viser den, at rammearkitekturen er på rette vej. 75 pct. af it- og digitaliseringscheferne mener rammearkitekturen gør det nemmere at dele data på tværs af kommunerne.



Den Fælleskommunale Rammearkitektur er ved at sætte sine spor i kommunernes digitale transformation. Et markant flertal blandt kommunale it- og digitaliseringschefer siger i en effektivitetsmåling, som KL har gennemført, at rammearkitekturen skaber bedre betingelser for datadeling, mere sammenhæng i sagsbehandlingen og at det kommunale it-marked åbnes mere op, så kommunerne får flere it-løsninger at vælge mellem. Kontorchef Ghita Thiesen, KL: "Det er den første måling vi har lavet inden for Rammearkitekturen, så vi kan ikke sammenligne med tidligere. Men overordnet set er der stor tiltro blandt it- og digitaliseringscheferne til, at det er den rigtige vej at gå for kommunerne. Der er stort flertal blandt respondenterne, der enten er meget enige eller enige i de spørgsmål, der er stillet. Ingen eller kun meget få udtrykker uenighed. Det synes vi er positivt".

Det er PwC der har lavet effektivitetsmålingen af den fælleskommunale rammearkitektur. Der er undersøgt i alt 13 forskellige målepunkter.

Bedre sammenhæng

86 pct. af de kommunale it- og digitaliseringschefer er enten "meget enige" eller "enige" i, at rammearkitekturen skaber bedre muligheder for sammenhæng i sagsbehandlingen. 75 pct. mener at den fælleskommunale rammearkitektur gør det nemmere at dele data og dokumenter på tværs af kommunerne.

Inden for konkurrenceforhold mener 76 pct. af it- og digitaliseringschefer at det kommunale it-marked er åbnet op.

Det hele er dog ikke kun positivt. Selv om et stort antal af it- og digitaliseringschefer har kendskab til rammearkitekturen, så efterlyser de endnu større kendskab, særligt omkring indholdet.

"Det er helt klart, at undersøgelsens resultater er med til at prioritere vores indsats fremover. Når der bliver efterspurgt endnu bedre kendskab til Rammearkitekturen, så vil vi lave bedre beskrivelser af de byggeblokke, som rammearkitekturen består af. Vi vil også skruer op for formidlingen om den konkrete anvendelse i de kommende to år," siger Ghita Thiesen.

Flerleverandørmarked

Rammearkitekturen er den fælleskommunale vej til et sammenhængende flerleverandørmarked. Den er et vigtigt skridt for det igangværende monopolbrud og for kommunernes digitale forretningsudvikling. Målet er, at kommunerne selv tager ejerskabet over, hvornår de forskellige it-systemer skal udskiftes/anskaffes, og hvem kommunerne får til at gøre dette. Digitalisering skal være et aktivt redskab til at understøtte kommunernes forretningsudvikling. Rammearkitekturen skal sikre, at kommunernes it-landskab bygges med åbne systemer, der gør, at kommunerne reelt bliver i stand til at kunne vælge den bedste og billigste leverandør.

”

Overordnet set er der stor tiltro blandt it- og digitaliseringscheferne til, at det er den rigtige vej at gå for kommunerne.

Ghita Thiesen, KL



Der er også spurgt ind til governance af rammearkitekturens indhold.

"Min organisation ved hvordan man succesfuldt bruger rammearkitekturen til at opnå sammenhænge og genbrug i it-løsninger". Her svarer 47 pct. ja, mens 41 pct. svarer hverken/eller, ni pct. er uenige og tre pct. ved ikke. "Vi har gjort en del ud af at udsende produkter om det strategiske sigte med rammearkitekturen. Så vi ikke bryder ét monopol for at bygge et nyt op. De mange neutrale svar fortæller os, at vi skal lave flere beskrivelser og formidlingen skal øges og gøres mere direkte handlingsorienteret. Det er vigtigt at forklare principper og regler for genbrug, så kommunerne ikke starter forfra, hver gang de starter et nyt projekt. En byggeblok svarer til en bageopskrift. Der er kun én opskrift, men den kan bruges igen og igen. Rammearkitekturen er en samling opskrifter, et fundament man står på" siger Ghita Thiesen.

Der kommer 7 nye byggeblokke til sommer, herunder en ny version af byggeblokken Sag.

"Sammen med staten og regionerne har vi kikket på OIO standarderne "Sag og Dokument" for bl.a. at få erfaringerne fra monopolbruddet med ind i den opdaterede standard. Vi har gennemskrevet en ny version som nu er godkendt og byggeblokkene bliver konsekvensrettet. De kan så gå ind i mange sammenhænge og bruges på tværs af løsninger, hvis ellers markedet tager opskriften til sig. Det hjælper SKI bl.a. med til at sikre" siger Ghita Thiesen.

«««

FAKTA

Rammearkitekturpuljen på 1/2 mio. kr. om året har til formål at understøtte kommunernes lokale anvendelse af og bidrag til den fælleskommunale rammearkitektur. KL har uddelt midler i både 2017 og 2018 til følgende ni projekter:

2017:

1. Rollekataloget, 125.000 kroner. Favrskov Kommune.
2. Kravmotor, 195.000 kroner. Syddjurs Kommune
3. Meget mere Serviceplatform, 50.000 kroner. Aabenraa Kommune
4. Modning af services: Tilstand, Indsats og Aktivitet, 130.000 kroner. Hjørring Kommune

2018:

5. Debitorinterface, 75.000 kroner. Aarhus Kommune.
6. Effektive processer til vedligeholdelse af organisation, 100.000 kroner. Thisted Kommune
7. Fælleskommunale klassifikationer med et fællesoffentligt perspektiv, 65.000 kroner. Syddjurs Kommune.
8. Gevinstrealisering gennem sammenhæng mellem administrative og pædagogiske it-systemer: 100.000 kroner. Odder Kommune.
9. OS2kitos som autoritativ kilde til oplysninger om IT-systemer, Snit-flader og KLE, 160.000 kroner. Ballerup Kommune

KL opfordrer kommunerne til at komme med nye inspirationsgivende ansøgninger, når KL igen melder puljen ud senere på året.



Efter 18 år er der et nyt teleforlig på vej

Det nuværende teleforlig er fra september 1999. Det er derfor et forlig, der kommer meget sent. Kommunerne, virksomhederne og forbrugerne har ventet på dette i mange år. Kit-Magasinet gennemgår det foreløbige teleforlig i i en række artikler, der har relevans for kommunerne og for virksomhederne og telebranchen.



To markante sporskifter på vej i telepolitikken

Det kommende teleforlig vil især opgradere "dækningen" i Danmark med nye mobile teknologier og kun i mindre omfang udvide kapaciteten med bredbånd gennem fastnet. Regeringen lover at 25.000 adresser i yderområder med den dårligste dækning vil få glæde af forliget.

Der er to markante sporskifter på vej i dansk telepolitik i det foreløbige udkast til et nyt teleforlig.

Den første markante ændring i den nye telepolitik er, at "dækning", som hidtil har været et begreb inden for mobiltelefoni, nu udvides til at inkludere "mobilt bredbånd" især i de tyndt befolkede områder.

Det er i de områder, hvor markedskræfterne ikke er nået ud med tids-svarende internetforbindelser gennem kabler. Det er her, mange af de 270.000 adresser med landets dårligste bredbåndsforbindelser er placeret og som i dag har under 10 Mbit/s ned og 2 Mbit/s op. De har heller ikke udsigt til at få højere internethastigheder, med mindre de får støtte af Bredbåndspuljen eller selv finansierer det.

Hidtil har de mobile teknologier ikke været anerkendt som "internetforbindelser" på lige fod med "fastnet internetforbindelser". I udkastet til et nyt teleforlig optræder mobilkommunikation side om side med fastnet og med den ny varedeklaration, som en fuldgod erstatning for fastnet i de områder, hvor kabler ikke fornyes og det tekniske udstyr ikke opgraderes – med mindre man selv betaler ekstra for det. Dette sporskifte er en markant ændring i telepolitikken.

Regeringen og de politiske partier, som har forhandlet om det nye teleforlig sætter nu deres prestige og faglighed ind på at dække de yderst beliggende adresser ind gennem mobile teknologier eller i mindre omfang fastnet gennem Bredbåndspuljen. Hidtil har Bredbåndspuljen dækket



Vær
på den
sikre side

Book din screening
og kursus nu på:
dnvgl.dk/gdpr

ER DU SIKKER?

25. maj 2018 træder EU's nye databeskyttelsesforordning, GDPR i kraft. Den stiller langt større krav til behandling og beskyttelse af persondata end tidligere, også i kommunerne. Er du sikker på, at din organisation er gearet til GDPR?

Hos DNV GL gør vi dig og dine medarbejdere klar til GDPR.

Du kan vælge at få en screening. Den identificerer de vigtigste indsatsområder i forhold til den nye forordning og giver dig en rapport, der kan anvendes som afsæt for en udførlig handleplan.

Du har også mulighed for at få opdateret organisationens kompetencer og tilmelde dig vores kursus i ISO 27001. Det giver dig styr på alle relevante processer inden informationssikkerhed og vil være et vitalt redskab for alle, der kommer til at arbejde med forordningen.

Læs mere om kurset og tilmeld dig her: www.dnvgl.dk/gdpr

under 10.000 adresser. Så der er stadig meget lang vej til at nå i mål for de 270.000 adresser, der er kortlagt af Energistyrelsen som værende egnede til at søge midler fra Bredbåndspuljen.

De yderst beliggende ejendomme og virksomheder kommer til selv at betale for fibernet – og for kabelføring og teknologi ud til disse områder. Eller køre videre med de langsomme internetforbindelser og videre satse på, at fremtidens mobiltelefoner, bærbare enheder med mobilt bredbånd, kan dække dem af. Regeringens telepolitiske udspil fra marts 2018 indeholder "dækningskrav" med en hastighed på mobilt bredbånd på henholdsvis 30 Mbit/s og 50 Mbit/s i de forskellige frekvensområder.

Britt Bager (V), som er medlem af Udvalget for Landdistrikter og øer, siger:

"Regeringen har lavet et nyt teleforlig, der blandt andet sikrer bedre mobildækning i Region Midtjylland. Hele 5.850 adresser i regionen vil blive beriget med en forbedret mobildækning."

Sporskifte nummer to

Det andet markante sporskifte i det kommende teleforlig er, at de tre store frekvensauktioner (mobilkommunikation/5G red.) ikke længere skal være en helt så stor indtægtskilde for statskassen som hidtil. I stedet for at teleselskaberne køber retten til frekvenserne og putter pengene i statskassen, vil staten i stedet for kræve bedre mobildækning af teleselskaberne i områder med dårlig dækning. De mobilselskaber, som køber adgangen til de nye frekvenser vil blive mødt af et dækningskrav fra staten om at dække 25.000 specifikke adresser. I stedet for at staten scorer milliarder på udbud af frekvenser, bliver pengene investeret i dækning med mobilnet.

Det var Kit-Magasinet, der i slutningen af 2014, gjorde opmærksom på det paradoks i telepolitikken, at mens de tyndt befolkede kommuner led under dårlig mobildækning og langsomme internetforbindelser, indkasserede statskassen milliardbeløb fra teleselskaberne gennem frekvensauktionerne. I 2014 var der tale om knapt 6 mia. kr. Siden er de løbende indbetalinger og frekvensauktionen fra 2016 trillet ind i statskassen – så et anslået beløb på mellem 7 og 7,5 mia. kr. er ikke noget dårligt bud.

Den opgørelse over, hvor meget statskassen har hentet ind på frekvensauktioner, er ikke længere tilgængelig på Energistyrelsens hjemmeside.

Et af de principper, der oprindeligt gjaldt i det gamle Teleforlig fra 1999, var, at statens indtægter fra frekvensauktioner skulle geninvesteres i bedre dækning på mobilområdet. Det princip er aldrig blevet ført ud i livet. Pengene er blevet brugt til andre velgørende formål. I stedet for at lukke mobilhuller har de lukket huller andre steder.

Derfor er det også en pointe, at staten nu efter mere end 18 års kassetækning, kræver bedre mobildækning i de områder, hvor markedskræfterne ikke når ud.

<<<



”

*I det kommende teleforlig optræder mobilkommunikation side om side med fastnet og med den ny varedekla-
ration, som en fuldgod erstatning for
fastnet i de områder, hvor kabler ikke
fomyes og det tekniske udstyr ikke
opgraderes – med mindre man selv
betaler ekstra for det. Dette spor-
skifte er en markant ændring i
telepolitikken.*

Tre frekvensauktioner i selvstændig delaftale

*De tre frekvensauktioner på mobilområdet bliver nu
tilsyneladende udskilt i en selvstændig delaftale under
et nyt teleforlig.*

Helt centralt i regeringens nye teleforlig står de tre frekvensauktioner på mobi-
lområdet – 700 MHz, 900 MHz og 2300 MHz auktionen – der kommer som
perler på en snor. Udbuddene sættes i gang efter sommerferien og måske
bliver alle tre gennemført i indeværende år.

En af de store knaster op til det nye teleforlig har netop været disse tre fre-
kvensauktioner. Derfor bliver de skilt ud i en selvstændig delaftale. Uenighe-
den mellem interessenterne har været til at tage og føle på. Derudover har
politikkerne også været indbyrdes uenige.

Kit-Magasinet erfarer, at der har været bred enighed om, at der skal færre ind-
tægter til statskassen ved fremtidige frekvensauktioner mod at der efterspør-
ges bedre dækning. Men at der har været uenighed om, hvordan indtægterne
fra frekvensauktionerne skal bruges. Om de fortsat skal trille ind i statskassen
eller om de skal bruges til at sikre bedre mobildækning i yderområder – altså
geninvesteres i teleområdet.

««



To principper fra Teleforliget af 1999

Der er to principper fra Teleforliget af 1999, der går igen.

1) Markedsbaseret udrulning

Etablering af mobil- og bredbåndsinfrastruktur i Danmark er som altovervejende udgangspunkt
markedsbaseret. Det indebærer, at det er op til private selskaber på baggrund af efterspørgslen
i markedet at udbygge og vedligeholde den digitale infrastruktur. De private selskaber investerer
årligt milliarder til gavn for den digitale infrastruktur i Danmark. De steder, hvor markedet forven-
tes selv at kunne nå ud, skal det offentlige, herunder stat, regioner og kommuner, ikke gribe ind
i udrulningen af infrastruktur. Dette princip har gennem fri konkurrence og kappestrid mellem
private selskaber bragt Danmark op på et højt niveau i en international kontekst, både hvad angår
mobil- og fastnetbredbåndsdækning og i forhold til at få de nyeste kommunikationsteknologier
hurtigt i brug på det danske marked.

2) Teknologineutral regulering

Reguleringen skal være tjeneste- og teknologineutral, så valget af teknologier og tjenester, der
anvendes og udbydes, som altovervejende udgangspunkt overlades til markedet. Det betyder, at
det er selskaberne der på baggrund af tendenser og efterspørgsel i markedet afgør, hvilke tekno-
logier og tjenester der udbydes til slutbrugeren. Det er som udgangspunkt ikke det offentliges rolle
at fremme enkelte teknologier frem for andre. Der er historisk set sket store teknologispring, og
de enkelte teknologier udvikles fortsat, så hastighed, kapacitet og stabilitet hele tiden forbedres.
Denne tilgang skal fastholdes for at sikre, at danskerne også fremover kan forvente at få hurtig
adgang til de nyeste teknologiske landvindinger inden for teleområdet.

««

en
ækning



Kommunal hjemmel med i foreløbigt teleforlig

En kommunal hjemmel er skrevet ind i det foreløbige udkast til et nyt teleforlig. Dermed er der udsigt til, at kommunerne får klarere rammer for at efterspørge lokal dækning ved EU-udbud uden at komme i konflikt med EU's konkurrenceregler og statsstøtteregler. Den danske regering er i gang med at forhandle dette på plads med EU-kommissionen.

I udkastet til et nyt Teleforlig er der et afsnit om rammevilkårene for kommunernes indsats for lokal dækning. Det er en kommunal hjemmel – en regel – der sikrer, hvis kommunerne bruger den, at de er på fast grund i forhold til EU's regler om konkurrence- og statsstøtteregler.

Med de hidtidige rammevilkår for kommunerne i Teleforliget af 1999 er der set flere eksempler på, hvordan kommuner er blevet bortdømt, når de i EU-udbud har efterspurgt høje hastigheder på Internet og bedre mobil-dækning. Her kolliderede flere af udbuddene med de danske teleregler og med EU-lovgivningen.

I udkastet til et nyt teleforlig hedder det:

”Parterne er enige om at indføre en ny hjemmel i teleloven, der sætter klare rammer for, hvordan kommunerne kan støtte udrulning af mobil- og bredbåndsinfrastruktur uden at påvirke konkurrencen på markedet negativt. I den forbindelse øges den statslige vejledningsindsats til kommunerne, og Energistyrelsen kortlægger kommunernes indsatsområde og søger EU-godkendelse af én eller flere tilskudsmodeller til brug for kommunerne.”

Først skal der en regel ind i teleloven og så skal der udvikles en eller flere tilskudsmodeller, som skal godkendes af EU-kommissionen. Når det er sket, vil kommunerne kunne bruge den nye hjemmel uden at kolliderer med reglerne.

Den nye kommunale hjemmel er en sikkerhed både for kommunerne og for telebranchen. Teleudbyderen ved, når en kommune er involveret i et EU-udbud, at den kommunale hjemmel og den særlige tilskudsmodel vil blive brugt. Og kommunen ved, når den bruger den særlige hjemmel, at den ikke bryder hverken konkurrenceregler eller regler om statsstøtte. Kommunerne vil med den nye hjemmel i hånd have fast grund under fødderne.

»»



TAK!



Sammen gør vi en forskel!

Mere end 20 kommuner har det seneste år vist IT Optima tillid og gennemført it-analyser sammen med os.

Året har været spændende og lærerigt. Det glæder os især, at analyseresultaterne har

givet anledning til mange nye og vigtige beslutninger inden for it og digitalisering i kommunerne. Endnu engang, tak!

Mange hilsner fra os i IT Optima

Halvdelen af landets kommuner bruger lav masteleje som trækplaster

Hver anden dansk kommune sætter priserne ned på masteleje på arealer og bygninger, som teleoperatørene bruger til opstilling af mobilmaster eller montering af mobilt sendeudstyr.

Energistyrelsen har lavet en vejledning om masteleje, der beskriver tre metoder, som kommunerne kan bruge til at fastsætte den rigtige markedsleje over for teleoperatørene, når de opstiller mobilmaster på en kommunal grund eller monterer sendeudstyr på kommunale bygninger. Det viser sig, at metode 1 – er den foretrukne blandt kommunerne. Direktør Jacob Willer, Teleindustrien, siger, at den bruges af hver anden dansk kommune, fordi den sætter de laveste priser for masteleje. Kommunerne bruger den lave masteleje som et trækplaster for teleoperatører og for at tiltrække private virksomheder. Kommunerne kunne altså godt hente flere penge ind ved at kræve en højere leje, men det vælger halvdelen af kommunerne ikke at gøre.

Teleanalytiker Michael Jensen, Netplan: "Metode 1 fra Energistyrelsen fortolkes af teleoperatørene som, at kommunerne gerne må sætte prisen lavt eller helt ned på 0 kr., hvis der er tale om et spinkelt kundeunderlag i området. Men vi ser også metode 1 med den lave arealleje blive brugt i tæt bebyggede områder. Jeg mener ikke den duer i byerne. Det er kommunen, der skal vælge den metode, der skal bruges til fastsættelse af masteleje. Det står kommunerne frit for at vælge mellem de tre metoder. Det er ikke Teleindustrien, der skal gøre det. Jeg mener, de lave priser for masteleje i byerne, skævvrider konkurrencen for private lodsejere".

”

Men vi ser også metode 1 med den lave arealleje blive brugt i tæt bebyggede områder. Jeg mener ikke den duer i byerne

Michael Jensen Netplan

Teleindustrien godt tilfredse med Metode 1

Teleindustrien, som er en interesseorganisation for teleoperatørene, hylder Metode 1 til fastsættelse af priser for masteleje.

Direktør Jacob Willer, Teleindustrien: "Det er omkring halvdelen af landets kommuner, der bruger Metode 1 i Energistylens vejledning til at fastsætte priser for masteleje. Det er hele Region Sjælland og Region Nordjylland, mens der er udvalgte kommuner i Region Midt og Region Syd, der også bruger den. Det er klogt gjort af dem. Det skal de nok få noget ud af. Fordi de lave priser til masteleje gør det mere attraktivt for teleoperatørerne at investere, og dermed opnår kommunerne flere teleinvesteringer og bedre mobildækning. Det tiltrækker virksomheder og borgere til kommunen, som dermed giver kommunen et bedre indtægtsgrundlag."

"Vi har brug for lav masteleje over hele Danmark for at tiltrække nok teleinvesteringer. I regeringens udspil til en ny telepolitik ved vi, at vi skal opbygge 5G. Det vil betyde flere positioner og cellerne bliver mindre. Det kræver mere udstyr og koster flere timer. Det er ikke en land-by problemstilling efter min mening. I byerne får vi brug for langt flere positioner, end vi har i dag. Det er vigtigt at gøre det attraktivt for televirksomheder at rulle 5G ud i byområder, fordi der mangler finansiering, som det ser ud i dag. Det mangler vi at se en plan for," siger Jacob Willer.

To andre metoder

De to andre metoder til fastsættelse af masteleje:

Metode 2: En anden mulighed for kommunen eller regionen til at fastsætte markedslejen er, at få udarbejdet et professionelt skøn af markedslejen. En uvildig vurderingsmand, udpeget af Dansk Ejendomsrådgiverforening eller lignende, kan vurdere markedslejen ud fra et konkret skøn blandt andet med udgangspunkt i forholdene.

3: En tredje metode til fastsættelse af markedslejen, som også bliver benyttet i dag, er sammenligning af priser for udlejning af tilsvarende arealer. Fastsættelse af markedslejen vil altid i et vist omfang være præget af skøn. Derfor må der i relation til fastsættelsen af markedslejen overlades kommunerne og regionerne en rimelig skønsmargin.

Fortsættes på side 20 »

NOVAX One

– vi tager ansvaret for jeres datasikkerhed

Med NOVAX One, en browserbaseret løsning fra NOVAX, slipper I for arbejdet med og det juridiske ansvar tilknyttet opbevaring af sundhedsplejens følsomme data om jeres borgere. NOVAX sørger for, at jeres data opbevares efter gældende lovkrav, og vi garanterer opetiden på systemet i jeres arbejdstid. Samtidig håndterer vi serviceopkaldene fra kommunens sundhedsplejersker, så IT-afdelingens ressourcer bruges så effektivt som muligt.

Ring
og få en
uforpligtende snak

86 214 144

eller
kontakt os på
mail:
salg@novax.dk

Du kan også læse mere på:

www.novax.dk/novaxone

Med NOVAX One
får I glæde af den
nyeste software- og
serverteknologi:

- Datacenter, placeret i Danmark
- Adgangskontrol
- Døgnovervågning
- Brandsikring (Argonite)
- Redundant UPS (batteridrevet nødstrømsanlæg)
- Generator (dieseldrevet som backup for UPS-anlægget)
- Redundant køl
- Redundant fiberlinje (Gigabit)
- Redundant Cisco-netværk
- HP Enterprise datacenterudstyr
- Backup
- Regelmæssige sikkerhedsøvelser

Om NOVAX A/S

NOVAX A/S er en familieejet og -drevet virksomhed, der udvikler og leverer IT til hele sundhedssektoren. Vi har siden 1998 leveret IT til den kommunale sundhedspleje og har derfor mange års erfaring med arbejdet som IT-leverandør til de danske kommuner.

NOVAX
IT-LØSNINGER TIL SUNDHEDSSEKTOREN



”

Vi har brug for lav masteleje over hele Danmark for at tiltrække nok teleinvesteringer. I regeringens udspil til en ny telepolitik ved vi, at vi skal opbygge 5G. Det vil betyde flere positioner og cellerne bliver mindre. Det kræver mere udstyr og koster flere timer.

Jacob Willer, Teleindustrien

BREAKING <<<

I det foreløbige udkast til teleforlig henstiller regeringen kommunerne om at være fair

Det nye teleforlig indeholder en række "henstillinger" til kommuner om at være fair med priser på arealer og bygninger, der bruges til mobilmaster eller mobilt udstyr. Teleforliget har store planer om at indføre 5G med maste- eller sendepositioner på ned til 70 meter mellem hver position. Teleforliget henstiller ligeledes til en ensartet sagsbehandling ved gravearbejder "ved at definere servicemål og afkorte sagsbehandlingstider i forbindelse med udrulning af digital infrastruktur".

I det nye teleforlig opfordres kommunerne til at udarbejde og implementere konkrete handlingsplaner for, hvordan man lokalt kan bidrage til det nationale mål om adgang til 100 Mbit/s ned, 30 Mbit/s op samt god mobildækning. Kommuner bør også, hvor relevant, fremme mobil- og bredbåndsdækningen ved at stille dækningskrav, når de agerer som indkøbere."

Seks vestjyske kommuner går sammen om nyt mobiludbud

Seks kommuner i Vestjylland går ud i et nyt fælles udbud for at sikre bedre mobildækning i området. Siden november 2017 har kommunerne været i dialog med de fire mobiloperatører, og ifølge IT- og digitaliseringschef Poul Venø, Herning Kommune, har operatørerne sat deres aftryk på udbudsmaterialet.

Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing-Skjern, Skive og Struer kommuner gennemfører inden sommerferien et fælles EU-udbud på mobilområdet. Det gjorde de seks kommuner også i 2014, da Telenor vandt. Denne aftale udløber 31. oktober i år. Derfor vil der blive sat navn på leverandøren inden sommerferien i år. Den nye aftale træder i kraft 1. november 2018.

"De midt-og vestjyske kommuner har god tradition for at arbejde sammen. Det gælder også for den digitale infrastruktur. Det gjorde vi ved fællesudbuddet på telefoni i 2014. Det nye udbud er reelt en gentagelse af dette. Denne gang har vi dog været i endnu tættere dialog med operatørerne. Målet er at sikre flere virksomheder og borgere gode, digitale forbindelser," siger Poul Venø.

Han sidder desuden med i faggruppen for digital infrastruktur i Business Region MidtVest.

FAKTA

Ifølge Energistyrelsens opgørelse er der 23.000 adresser i de seks kommuner, heraf over 5.700 virksomhedsadresser, der har bredbåndsforbindelser med maksimum 10 Mbit/s ned 2 Mbit/s op.

"Vores område er en del af det telepolitiske udspil fra regeringen, da hastighederne på internetforbindelser og mobildækning ikke er tilstrækkelige. Vi ser frem til at få glæde af et nyt teleforlig, hvor der vil blive efterspurgt bedre fastnetforbindelser og bedre mobildækning," siger Poul Venø. Han er godt tilfreds med den dialog der har været med teleoperatørerne op til det nye mobiludbud.

Status for opnåelsen af regeringens bredbåndsmålsætning i kommunerne i Business Region MidtVest i 2018 er følgende:

- Herning Kommune 92 pct.
- Holstebro Kommune 87 pct.
- Ikast-Brande Kommune 94 pct.
- Lemvig Kommune 72 pct.
- Ringkøbing-Skjern Kommune 77 pct.
- Skive Kommune 90 pct.
- Struer Kommune 82 pct.

Ikast Brande Kommune er med i Business Region MidtVest, men er ikke med i det nye udbud om mobiltelefoni. Tildelingen af udbuddet sker senest 30. juni.

HAR I LØSNINGEN PÅ JERES VISION OM OFFENTLIGT WIFI?

Vi har løsningen!

Vi ved af erfaring at mange kommuner går med visioner om etablering af offentligt WiFi, men begrænsninger i love og regler forhindrer kommunerne at gøre det selv.

Visionen

Visionen er at kunne tilbyde kommunalt understøttet offentligt WiFi til borgere og turister. At kunne slå kommunens eksisterende netværk sammen på de kommunale plejecentre, kulturhuse, sportshaller, rådhus, osv. At binde byrum og turistattraktioner sammen i et smart net, der giver bredt dækkende trådløs internetadgang, og som kan bruges som bæreredie for opsamling af data. Data der vil kunne bruges til at tilbyde borgere en forbedret offentlig service, og som vil kunne give turister en bedre oplevelse, når de er på besøg i kommunen.

Vi har løsningen der vil gøre visionen til en realitet. Vil du høre hvordan?

Kontakt os nu!

info@zibrawireless.dk eller
7873 7220

www.zibrawireless.dk



GALAXY TAB S3
4.151,20*
ALSIDIG 4G TABLET



3 stærke nyheder fra Samsung på SKI 50.43 Tablets

COMM2IG er eneleverandør på SKI-aftalen 50.43 Tablets, som er trådt i kraft den 13. maj. Her kan vi bl.a. præsentere tre tablets fra Samsung, der med deres forskellige egenskaber kan dække bredt i din organisation. Sammen med Samsung kan vi tilbyde en præsentation af de udvalgte Samsung tablets

hos jer. Bliv samtidig introduceret til Samsung Knox - en løsning der gør det mere enkelt at håndtere jeres enheder samt holde sikkerheden i jeres organisationen i topform.

Læs mere på comm2ig.dk/samsung



GALAXY TAB ACTIVE 2

2.757,40*

HÅRDFØR 4G TABLET



GALAXY TAB S2

2.881,79*

SMIDIG TABLET

Styrk sikkerheden med Samsung Knox

Samsung Knox er en platform til mobile løsninger for virksomheder, der kombinerer brugervenlig Enterprise Mobility Management (EMM) med sikkerhed på flere niveauer – fra hardware til software. Samsung Knox gør det enklere at håndtere enheder, holde mobildata sikre og lade dine medarbejdere arbejde frit.

Midt- og vestjyske kommuner i digital offensiv

Business Region MidtVest har vedtaget en handlingsplan, som sætter skub i en række nye initiativer på mobil- og bredbåndsområdet. Handlingsplanen er vedtaget tæt på det nye teleforlig, og samarbejdet vil understøtte de nye initiativer i Teleforliget.

Det skal være lettere for tele- og energibranchen at investere i bedre digitale forbindelser i Midt- og Vestjylland. De Midt-Vestjyske kommuner sætter en række nye initiativer i gang. "Jeg glæder mig over regeringens foreløbige udkast til et nyt teleforlig". Jeg er dog ikke helt tilfreds. Jeg havde gerne set, at vi havde fået telepolitikken gjort lovreguleret med en forsyningspligt - ligesom el, vand og varme - men det er Christiansborg ikke parate til. Til gengæld glæder jeg mig over, at der kommer forslag om en kommunal hjemmel med i teleloven. Der er 23.000 adresser i Midt- og Vestjylland, som har dårlige, utilstrækkelige bredbåndsforbindelser," siger It- og digitaliseringschef Poul Venø, Herning Kommune.

11 pct. af virksomhederne og 38 pct. af landbrugene i området har ligeledes dårlige bredbåndsforbindelser.

Samarbejdet mellem de Midt-vestjyske kommuner skal gøre det mere attraktivt at investere i området.

"Gode bredbåndsforbindelser, høje internet-hastigheder og god mobildækning bliver mere og mere vigtige for kommunerne for at kunne tiltrække erhvervsvirksomheder og medarbejdere og gøre landbrug konkurrencedygtige. Den digitale infrastruktur skaber vækst og nye job og derfor er kommunernes fremtidige indtægtsgrundlag afhængige af den digitale infrastruktur. Derfor kan en kommunal hjemmel hjælpe landområder i kommuner, hvor

markedskræfterne ikke naturligt finder vej," siger Poul Venø.

Han glæder sig over, at de seks kommuner i det midt-vestjyske område, er udpeget som et geografisk område til de kommende frekvensauktioner, som vil få glæde af bedre mobildækning. Ifølge regeringens nye teleudspil vil 25.000 adresser opnå bedre mobildækning med de nye frekvensauktioner - og der er afsat 100 mio. til Bredbåndspuljen i 2018.

««

De fire initiativer:

- Tættere dialog med markedet om samarbejdsmuligheder på bredbånd- og mobilområdet (udbud red.)
- Harmonisering af retningslinjer for maste- og gravetilladelser, samt arealleje
- Gå sammen om udbud, hvor det giver mening og fordele
- Tættere samarbejde om det gravearbejde, som er nødvendigt for at forberede en bedre digital infrastruktur

Bestyrelsen i Business Region MidtVest anerkender det foreløbige udkast til det nye teleforlig, regeringen er kommet med. Det indeholder flere midler til landkommunerne i Bredbåndspuljen. Samtidig lægger regeringen op til, at de private udbydere på markedet i fremtiden vil møde krav om bedre dækning også i tyndere befolkede områder, når de byder på frekvenser.

Borgmester Hans Østergaard, (V), Ringkøbing-Skjern Kommune og formand for bestyrelsen i Business Region MidtVest

"Det kan være en svær balancegang for private selskaber at skabe optimal dækning i tyndt befolkede områder. Vi må bare konstatere, at vi har over 23.000 adresser i Midt- og Vestjylland, som har dårlige bredbåndsforbindelser. Det duer selvfølgelig ikke, når vi ser de mange nye, digitale teknologier, der er på vej ind i samfundet med store muligheder for både erhvervsliv, landbrug og vore borgere. De seneste to års bredbåndspuljer har kun hjulpet 7.600 adresser i hele Danmark. Vi må derfor sætte ind med flere initiativer, hvis vi skal have hele vores område dækket".

FAKTA

Regeringens dækningskrav ved frekvensauktioner:

"Regeringen vil stille to ambitiøse dækningskrav om mobilt bredbånd og mobiltale i 700 MHz, 900 MHz og 2300 MHz-auktionen, der gennemføres i 2018.

Dækningskravene indebærer flg.: Dækning med hastigheder på mindst 30 Mbit/s ned og 3 Mbit/s op samt taledækning i 212 udvalgte områder med i alt 19.335 adresser".

Dækning med hastigheder på mindst 50 Mbit/s ned og 5 Mbit/s op samt taledækning på 5.050 udvalgte adresser. Regeringen vil også stille dækningskrav i kommende frekvensauktioner, herunder i 2100 MHz-auktionen, der gennemføres senest i 2020"

Kilde: Regeringens telepolitiske udspil





Ændring af vejloven med stor betydning for mindre gravearbejder i kommuner

En ny gravebekendtgørelse liberaliserer anmeldelserne ved mindre gravearbejder.

Det åbner nye muligheder for kommunerne.

1. juli 2018 træder en ny gravebekendtgørelse i kraft, som giver kommunerne mulighed for at indføre den ny ordning for anmeldelse af mindre og kortvarige gravearbejder til blandt andet fiberbredbånd i private hjem og til virksomheder. Som reglerne er i dag, skal der indsendes en graveansøgning til vejmyndigheden, som skal give tilladelse til at grave. Der kan ofte være flere ugers ventetid på sagsbehandling for gravetilladelsen. Med den nye gravebekendtgørelse kan man ved mindre gravearbejder – efteranmelde gravearbejdet. Dermed kan der graves uden ventetid på sagsbehandling.

”Om det er et gravearbejde på få meter eller få centimeter, skal der i dag søges om tilladelse hos vejmyndigheden – tit og ofte er det en kommune. Ændringen i vejloven, som træder i kraft 1. juli, vil få stor betydning for tele- og energiselskaber og de kunder som vil købe fibernet. Det betyder, at selskaberne kan gennemføre tusindvis af eftertilslutninger til husstande, når stikledningerne ligger ude i vejen, uden først at skulle sende en graveansøgning til kommunen og vente flere uger på et svar,” siger Brancheschef for telepolitik, Thomas Woldiderich, Dansk Energi.

Frivillig ordning

Den ny gravebekendtgørelse indføres som en frivillig ordning, og det er op til den enkelte kommune at beslutte, om den skal indføres lokalt. Det kan gøres som en etårig forsøgsordning.

Ifølge Thomas Woldiderich er der tale om en liberalisering af kravet om tilladelse til gravearbejde. Den ny ordning om efteranmeldelse af gravearbejde omfatter gravearbejde på maksimalt 10 meter i længden og to meter i bredden og som kan afsluttes inden for 48 timer efter at arbejdet er begyndt. Disse gravearbejder kan efteranmeldes.

Thomas Woldiderich: ”Efteranmeldelse til kommunen skal ske, når gravearbejdet påbegyndes, dog senest tre arbejdsdage efter det er begyndt. Ordningen med efteranmeldelse er også undtaget kravet om koordinering af samgravning mellem forskellige selskaber, da der er tale om så lille et gravearbejde, at det falder ind under bagatelgrænsen for samgravning”. Igangsætter man gravearbejde, der går udover disse mål på 10 gange to meter, skal der som nu, søges om gravetilladelse, inden gravemaskinen går i gang.

I udkastet til et nyt teleforlig opfordrer regeringen kommunerne til at tage den nye gravebekendtgørelse i brug. Det hedder bl.a. i udkastet:

”Parterne er enige om at henstille til kommunerne, at de skal sikre optimale rammer for udrulningen af digital infrastruktur i lokale områder. Dette skal ske gennem standardiseret sagsbehandling, ved at definere servicemål og afkorte sagsbehandlingstider i forbindelse med udrulning af digital infrastruktur. Parterne opfordrer kommunerne til at udnytte kommende muligheder i vejloven for at bruge anmeldelsesprocedurer ved mindre gravearbejder.”

Der har i et par år været regionale initiativer for at standardisere sagsbehandlingen på teleområdet. Men det har vist sig, at vejloven fortsat har stået i vejen selv ved mindre gravearbejder af få meters længde.

”Der har indtil nu skullet søges om tilladelse til at grave fiber ind til danske hjem og virksomheder, selv om gravearbejdet kun udgør ganske få meter. Det har været alt for besværligt for både leverandører og kunder,” mener Thomas Woldiderich, der første gang tog sagen op i Virksomhedsforum under erhvervsministeren som altså nu har ført til en lille men vigtig ændring i vejloven, som kan få stor betydning for udrulning af bredbånd. Thomas Woldiderich opfordrer kommunerne til at tage godt imod den nye ordning med efteranmeldelse.

Der bliver årligt koblet cirka 50.000 husstande og virksomheder på fibernet i Danmark, så potentialet for den nye graveregel kan være betydeligt.

»»»



EU sponserer etablering af gratis wi-fi i 8000 lokalområder

EU-Kommissionen kommer med 120 mio. Euro (900 mio. kr. red.), der vil finansiere 8000 lokalområders muligheder for at tilbyde gratis wi-fi-forbindelser til alle borgere i eller omkring offentlige rum som bygninger, sundhedscentre, parker eller pladser. I dag kan danske kommuner kun udbyde gratis wi-fi en time om dagen i områder til turister. Den nye EU-ordning indeholder stort set ingen tidsbegrænsninger.

WIFI4EU hedder den nye EU-pulje, som vil finansiere etableringen af lokale hotspots i lokalområder. Ordningen er netop startet, og ifølge chefkonsulent Rikke Rosenmejer, Center for Tele i Energistyrelsen, bygger ordningen på "først til mølle princippet".

"EU åbner for denne ordning, der bl.a. giver danske kommuner og regioner muligheder for at søge om støtte til etablering af lokale hotspots i det offentlige rum. Første ansøgningsrunde er rettet mod kommuner. Kommunen skal selv betale for drift og vedligeholdelse, og hotspots skal være i brug i mindst tre år. Hver kommune kan søge om 15.000 Euro (112.500 kr.), som enten helt eller delvist kan finansiere hotspots," siger Rikke Rosenmejer.

Ifølge EU-kommissionen er ansøgningsproceduren uhyre enkel, og hvis kommunen får ja til økonomisk støtte, vil der blive udstedt en værdikupon på 15.000 Euro, som leverandøren af wi-fi-hotspottet får. Når det kører, og det er godkendt af kommunen, vil leverandøren få de 15.000 Euro betalt af EU-kommissionen.

Kommunerne kan således bruge WiFi4EU-kuponerne til at indkøbe og installere wi-fi-udstyr. Omkostningerne i forbindelse med vedligeholdelsen af hotspots dækkes af kommunen.

For at kunne søge om værdikuponen til wi-fi-netværket skal kommunen registrere sig hos Europa-Kommissionen på portalen: WIFI4EU.com.

EU-Kommissionen forventer at ordningen vil sikre hurtige netforbindelser i 6000-8000 europæiske lokalsamfund og give mellem 40 og 50 mio. internet-forbindelser om dagen.

Nye regler

Som nævnt giver de danske regler kommunerne mulighed for at udbyde en times gratis wi-fi om dagen til turisme. Med åbningen af den nye WiFi4EU, bliver det EU-finansierede wi-fi reelt sat fri i den del af det offentlige rum, som værdikuponen dækker. Som forberedelse til den nye EU-ordning, blev der i december 2017 indsat en ny bestemmelse i teleloven som supplement til reglen om gratis wi-fi til turisme. Regler giver bl.a. kommuner og regioner mulighed for med støtte at etablere wi-fi-hotspots, uden at dette nødvendigvis er rettet mod turisme. Der er ikke fastsat tidsbegrænsninger som ved wi-fi til turisme.

"Der er en sikkerhedsventil i ordningen. Hvis det viser sig, at hotspots skaber konkurrencen væsentligt for private udbydere af teletjenester, vil der kunne sættes begrænsninger. Vi forventer ikke, det giver problemer, men hvis det gør, er denne ventil med i loven," siger Rikke Rosenmejer.

Lige nu har 39 danske kommuner registreret sig hos EU-Kommissionen til denne ordning: Aarhus, Assens, Bornholm, Favrskov, Faxe, Fredensborg, Fredericia, Frederikshavn, Hillerød, Hjørring, Holbæk, Holstebro, Ishøj, Langeland, Lejre, Middelfart, Morsø, Norddjurs, Nyborg, Odsherred, Randers, Ringkøbing-Skjern, Skanderborg, Slagelse, Stevn, Struer, Syddjurs, Sønderborg, Vordingborg og Ærø. (Kilde: wifi4eu.eu)

Den Europæiske Kommission ønsker med ordningen at fremme gratis wi-fi-forbindelse for borgerne og besøgende i offentlige rum som parker, pladser, offentlige bygninger, biblioteker, sundhedscentre og museer overalt i Europa via WiFi4EU.

”

Kommunerne kan således bruge WiFi4EU-kuponerne til at indkøbe og installere wi-fi-udstyr. Omkostningerne i forbindelse med vedligeholdelsen af hotspots dækkes af kommunen.

Rikke Rosenmejer





Jakob Willer Teleindustrien: ”Hårdt brug for en ny finansieringsplan af 5G”

Teleindustrien er overordnet set godt tilfredse med udkastet til det nye teleforlig. Men direktør Jakob Willer, Teleindustrien, kritiserer de høje krav til internethastigheder i de kommende auktioner og efterlyser en ny tidsplan for den digitale infrastruktur.

Regeringen og en række af Folketingets partier er ved at indgå et nyt teleforlig. Op mod 25.000 adresser får bedre mobildækning, bredbåndspuljen forlænges og forøges, fremtidens teknologier skal udnyttes bedre, og telebranchen skal have bedre investeringsvilkår. Det er nøgleordene i udkastet til et nyt teleforlig, hvor regeringen sætter klare mål for fremtidens telepolitik.

Der er både principper og pejlemærker i det nye teleforlig, som direktør Jakob Willer, Teleindustrien, kvitterer for. Men krav til hastighederne i de nye frekvensauktioner rammer ved siden af skiven.

”Europa er bagud med 5G i forhold til Asien og USA. Og i Europa er Danmark bagud i forhold til en række andre lande, Norge, Sverige og de baltiske lande, som er længere fremme. Vi har behov for at få sat en positiv udvikling i gang for at indhente de andre lande. Kommunerne er planmyndighed, og de kunne godt spille en stor og positiv rolle i udrulningen af 5G.”

”Vi kunne godt tænke os at udnytte de kommunale rum på en ny måde. Med 5G-teknologi bliver frekvenserne højere. Det betyder, at udstyret bliver meget mindre og der kommer flere positioner, så udstyret skal stå tættere. Teleindustrien kunne godt tænke sig at få ensartede rammevilkår for udrulning af 5G, så vi ikke skal ud og søge om enkelttilladelser fra kommune til kommune og fra gadehjørne til gadehjørne. Vi har brug for en dialog om rammevilkår som både kommunerne og teleoperatørene kan håndtere,” siger Jakob Willer.

Han er i dialog med flere større byer om udrulningen af 5G.

Jakob Willer: ”Det er helt forståeligt, at man fra politisk side stiller dækningskrav i områder, hvor der ikke er dækning og ikke bor så mange. Men problemet er de meget høje hastighedskrav på 30 Mbit/s og 50 Mbit/s. Med de høje hastighedskrav vil udstyret skulle stå meget tæt, og det vil lægge beslag på meget store dele af teleselskabernes samlede investeringer. Vi risikerer at komme til at overinvestere i områder, hvor der ikke bor så mange, og underinvestere i ny teknologi og i områder, hvor der er store behov for yderligere investeringer. Det vil komme til at gå ud over helt almindelige brugere.”

Et andet forhold, som Teleindustriens talsmand påpeger, er, at tidsplanen for opfyldelse af dækningskravene er meget stram.

”Vi vil gerne bruge de nye frekvenser til 5G. Men hvis vi skal udbygge dækningen meget hurtigt, så kan det kun lade sig gøre med 4G teknologi. Hvis vi kunne få mere tid til implementering, vil det fremme 5G udviklingen. Så en stram tidsplan ender med at være et selvmål. Det er i virkeligheden ikke særligt ambitiøst,” siger Jakob Willer.

Kommuner samarbejder med Teleindustrien

Region Sjælland og Region Nordjyllands teleudspil får stor ros af Teleindustrien. Han siger de har opnået fordele ved det.

”Det vigtigste kommunerne kan gøre er at sænke barriererne og samarbejde med Teleindustrien. Det er alfa og omega for, at vi kan nå så langt som muligt med vores investeringer. På den måde kan kommunerne bidrage til, at markedet når længere. Oven i kommer så dækningskravene i de tre frekvensauktioner og Bredbåndspuljen og de hjælper til de steder, hvor markedet ikke kommer ud. Bredbåndspulje og frekvensauktioner hjælper markedet. De må bare ikke komme for tæt på markedet, så det skævvrider det”.

Kommunerne spiller en vigtig rolle i samarbejdet med teleindustrien

”Kommunerne spiller en vigtig rolle. Jeg vil gerne rose Region Sjælland og Region Nordjylland og Business Region MidtVest for at samarbejde og gøre det nemmere og mere attraktivt for teleoperatørene at investere. Vi har haft nogle sager, hvor kommunerne har skudt ved siden af skiven. Derfor vil jeg gerne rose, at man i det nye teleforlig vil sætte nogle klare rammer for kommunerne. Det er det der skal til. En præcisering af den kommunale hjemmel og rolle er en håndsrekning til både os og til kommunerne,” siger Jakob Willer.

”

Teleindustrien kunne godt tænke sig at få ensartede rammevilkår for udrulning af 5G, så vi ikke skal ud og søge om enkelttilladelser fra kommune til kommune og fra gadehjørne til gadehjørne. Vi har brug for en dialog om rammevilkår som både kommunerne og teleoperatørene kan håndtere

Jakob Willer, Teleindustrien

»»»

Sikkerhedstruslerne mod offentlige myndigheder stiger dag for dag

Det er ikke et let job at stå for it og sikkerhed i en offentlig institution. Hvor man før havde indtryk af, at ofrene for cyberangreb primært var private virksomheder, så er virkeligheden i dag en helt anden.

Den offentlige sektor er blevet et oplagt og oftere angrebet mål for cyber-kriminelle. I den seneste IT Security Risk-rapport fra Kaspersky Lab (2017) viser det sig, at 82 pct. af offentlige myndigheder har været udsat for angreb i de seneste 12 måneder. Og hele 86 pct. svarede, at databeskyttelse er deres største bekymring.

Hvor det førhen har været en udfordring for it-ansvarlige ikke at drukne i driftsopgaver, så er det kun blevet sværere at holde sig oven vande i dag – for antallet af trusler og angreb stiger konstant. De største risici offentlige organisationer står overfor kommer fra cyber-terrorisme og statsstøttede angreb, hacktivism, DDos-angreb, ransomware, cyber-spionage, traditionelle malware-trusler som trojanske heste og phishing, angreb på mobile enheder og ikke mindst hændelser på grund af menneskelige fejl.

De mange trusler har medført, at flere ressourcer skal allokere til it-sikkerhed og drift – men det er ikke altid, at der tilføjes flere ressourcer til it-afdelingerne. I stedet findes de internt, og så er der færre ressourcer til udviklingsopgaver, hvilket resulterer i, at man blot træder vande i stedet for at bevæge sig ud i nye, spændende farvande.



Nye arbejdsmetoder og teknologier skaber nye sårbarheder

Den måde, vi anvender teknologi på i dag, er med til at skabe nye sårbarheder. Cloudløsninger er ikke længere noget, der kun anvendes i private virksomheder. Men ligesom for de private, så opstår der udfordringer for offentlige organisationer. For selvom tjenesteudbyderen administrerer sikkerheden i skyen – infrastruktur, hardware, netværk og virtualiseringslag – så er it-afdelingerne fortsat selv ansvarlige for det, der lægges ud i skyen – sikre workloads, operativsystemer, data og programmer. Det er også blevet normalt, nærmest et krav, at man kan arbejde, uanset hvor man befinder sig. Det har betydet, at en stor del af arbejdet udføres på mobile enheder som tablets, bærbare computere og mobiltelefoner. Samtidig er antallet og kompleksiteten af cybertrusler, der er specifikt målrettet mobile enheder, eksponentielt stigende. Så også her er der en tidsrøver og et stort ansvar for de it-ansvarlige.

”De it-ansvarlige i det offentlige skal balancere flere vigtige interesser på samme tid. På den ene side sidder de offentligt ansatte, som har behov for systemer, der er hurtige og lette at anvende i det daglige arbejde. På den anden side er der persondata, systemer og fortrolige oplysninger, som skal beskyttes på et meget højt niveau. Og det er deres ansvar, at både sikkerheden og brugervenligheden tilgodeses. Der findes heldigvis løsninger fra kompetente it-sikkerhedsfirmaer, som altid har dybdegående indsigter i det aktuelle trusselsbillede. Og dem kan jeg kun anbefale, at man benytter sig af,” siger Leif Jensen, nordisk direktør for Kaspersky Lab.

Spar tid og penge med én samlet løsning

Kryptering, beskyttelse af mobile enheder, beskyttelse i skyen, anti-malware programmer, ransomware-beskyttelse, backup hvis skaden sker – der er mange områder, der skal dækkes, når man skal beskytte både infrastruktur og data. Som det ser ud lige nu, anvender mange offentlige organisationer en hel række af tjenester og systemer. Det gør det sværere at holde overblikket og sikre at alt er opdateret – og så er det ofte en langt dyrere affære end at samle det hele ét sted.

Kaspersky Lab tilbyder en samlet løsning med flerlagsbeskyttelse, som er skræddersyet til offentlige myndigheder. Løsningen opdager og reagerer straks på målrettede angreb, giver realtids Threat Intelligence og lever naturligtvis op til persondataforordningens krav. Med en løsning fra Kaspersky Lab kan it-professionelle i det offentlige bruge deres tid og ressourcer på at udvikle i stedet for på drift.

Læs mere om løsningen på

www.kaspersky.dk/enterprise-security/government

Kaspersky Lab tilbyder

- **Registrering af målrettede angreb**
Kaspersky Lab opdager og forhindrer avancerede angreb rettet mod statslige organisationer
- **Viden om trusler på isolerede netværk**
Kaspersky Labs fuldt isolerede, private netværksenhed er specialdesignet til statslige organisationer og analyserer og leverer viden om internettrusler sikkert og i realtid.
- **Overholdelse af lokale bestemmelser og restriktioner**
Løsningen opfylder lovmæssige standarder, herunder GDPR, PII, PCI, DSS, HIPAA, FIPS 140.2 m.fl.



Government Cybersecurity

Offentlige institutioner over hele verden bruger Kaspersky Endpoint Security fordi det:

- Beskytter mod ransomware, exploits og de mest avancerede cybertrusler.
- Reducerer angrebsfladen med web-, applikations- og enhedskontrol.
- Styrker sikkerheden med sårbarhedsscanning og patch-management (både 3.part og Microsoft).
- Tilbyder den bedste malware-beskyttelse til klienter, servere og mobile enheder.
- Har integreret kryptering.
- Kan integreres med Kaspersky EDR til automatiseret detektion og hændelsesrespons.
- Administreres via én enkelt konsol.



Thomas Damsgaard

Head of B2B, Nordic & Baltic, Kaspersky Lab
thomas.damsgaard@kaspersky.com





Grunddata-programmet er stadig i minus

Det tager tid at indfri gevinsterne i kommunerne med Grunddataprogrammet.

Det er meldingen fra de tre kommuner, Kit-Magasinet, har talt med. I Herning, Svendborg og Sønderborg er der ikke skabt plus med Grunddataprogrammet. Men de tre kommuner venter på Datafordeleren og ser den som en forudsætning for at hente gevinsterne i kommunerne.

Vicekontorchef Ken Rindsig, KL's Kontor for Digitalisering og Borgerbetjening: "Det er indlysende, at på grund af forsinkelsen i programmet er realiseringen af gevinsterne også forsinket, så kommunerne hænger stadig her i 2018 i en investerings- eller "standstill-periode".

Grunddataprogrammet: Gevinsterne lader vente på sig



Grunddataprogrammet er forsinket, og kommunerne hænger stadig i en investeringsfase. De direkte gevinster er vanskelige at beregne, og de involverede parter taler nu mere om øget værdi end egentlige kroner-øre gevinster.

De kommuner, Kit Magasinet har talt med til temaet om Grunddataprogrammet, melder med variationer ud, at lige nu er programmet lig med ekstra arbejdsopgaver og udgifter. Der er høstet enkelte konkrete gevinster, der kan ses på bundlinjen, men det generelle billede er, at man sætter sin lid til, at programmet på længere sigt vil give værdi - primært på grund af en højere datakvalitet.

Ifølge den oprindelige plan for Grunddataprogrammet, hvor programperioden var sat til 2013-2020, var det kun i 2013, at kommunerne havde minus. I alle efterfølgende år ville der være tale om en gevinst ved programmet. Det har forsinkelsen i programmet imidlertid ændret på.

"Det er indlysende, at på grund af forsinkelsen i programmet er realiseringen af gevinsterne også forsinket, så kommunerne hænger stadig her i 2018 i en investerings- eller "standstill-periode", siger Ken Rindsig, vicekontorchef i KL's Kontor for Digitalisering og Borgerbetjening.

Ud over at realiseringen af gevinsterne er blevet forsinket, har forsinkelsen i Grunddataprogrammet også medført direkte tab for kommunerne, ifølge KL omkring 100 mio. kr. Dette tab opstår, fordi det er blevet nødvendigt at videreføre driften af Ejendomsstamregistret (ESR), da det system, der skulle afløse ESR, som udgangspunkt bygges til "den nye verden", hvilket vil sige de nye registre, der bliver implementeret som en del af Grunddataprogrammet.

Afdelingschef i KL, Ralf Klitgaard Jensen, har tidligere udtalt til finans.dk, at det vil være naturligt at tage en drøftelse med Finansministeriet om, hvordan kommunerne kan kompenseres for forsinkelsen. Det har ikke været muligt at få bekræftet, om der rent faktisk pågår drøftelser mellem parterne.

Gevinstpotentialer?

Men hvordan ser gevinstpotentialer for Grunddataprogrammet så ud? Det er der over tid givet flere bud på. I folderen fra 2012 "Gode grunddata til alle - En kilde til vækst og effektivisering" fra Regeringen og KL blev kommunernes samlede nettogevinst ved Grunddataprogrammet sat til 175 mio. kr. årligt ved fuld indfasning i 2020.

I 2016 vurderede KL, at programmet havde et brutto gevinstpotentialer ved fuld indfasning på ca. 130 mio. årligt. I december 2017 kom der så et bud fra Finansministeriet i forbindelse med anmodningen til Finansudvalget i Folketinget om en ekstra bevilling på 52,9 mio. kr. til dækning af Statens merudgifter på grund af forsinkelsen i Grunddataprogrammet. Her hedder det, at programmet i 2018-kroner "medfører gevinster i kommunerne på cirka 1,2 mia. kr. i hele programperioden." Programperioden er angivet som 2012-2027, og



Der er givetvis en gevinst ved, at eksempelvis adressedata nu er rensat op, så der vil være færre fejl og dermed mere effektive arbejds-gange. Men hvordan værdisætter man lige det i kroner og øre?

Adam Lebech, Digitaliseringsstyrelsen

”



da kommunernes investeringer i den lokale implementering af programmet ikke er indregnet i gevinstberegningen, betyder det, at Finansministeriet nu sætter den samlede bruttogevinst kommunerne til i gennemsnit ca. 80 mio. kr. årligt.

Adam Lebech, vicedirektør i Digitaliseringsstyrelsen, fastholder dog, at gevinstpotentialet ikke har ændret sig.

”Der er ikke sket nogen grundlæggende ændringer i forhold til de forventede gevinster ved Grunddataprogrammet, når det er fuldt indfaset. Potentialet er der – det kommer bare til at tage længere tid at indløse det, og det afhænger blandt andet af, hvornår man kan udfase en række kopi-registre,” siger han.

Han påpeger, at det kan være meget komplekst at stille en præcis business case op for Grunddataprogrammet, eksempelvis fordi beregningerne af potentialet ikke nødvendigvis kan isoleres fra øvrige digitaliseringsinitiativer i kommunerne. Derudover er der en grundlæggende udfordring i at værdisætte gevinsterne ved den kvalitetsforbedring af data, som er en central del af Grunddataprogrammet.

”Der er givetvis en gevinst ved, at eksempelvis adressedata nu er rensat op, så der vil være færre fejl og dermed mere effektive arbejds-gange. Men hvordan værdisætter man lige det i kroner og øre?” siger Adam Lebech.

For høj detaljeringsgrad

Ken Rindsig, KL, medgiver, at det er svært at beregne gevinsterne præcist, men at man på en eller anden måde bliver nødt til at sandsynliggøre gevinsterne i programmet.

”I KL har vi jo selv været optaget af at kunne knytte en forventet gevinst til programmet, men det er notorisk vanskeligt at lave en præcis business case på et infrastrukturprojekt som Grunddataprogrammet. Det forsøgte man så alligevel i starten, og der må man sige, at en meget høj detaljeringsgrad nok ikke gjorde sagen lettere.”

Han påpeger tre overordnede grunde til, at en business case på et program som Grunddataprogrammet kan ændre sig over tid.

”Det er grundlæggende svært at foretage præcise beregninger i et infra

strukturprojekt, elementer i programmet falder ud af den ene eller anden grund, og så går tiden, og nogle af gevinsterne kan være hjemtaget via andre initiativer,” siger Ken Rindsig og fortsætter:

”Omvendt har det næppe heller været muligt på forhånd at identificere og kvantificere alle potentielle gevinster ved en forbedret datakvalitet, bedre it-arkitektur og mere robuste registre. De vil dukke op med tiden.”

Lars Bodum er lektor på Institut for Planlægning ved Aalborg Universitet og beskæftiger sig indgående med området for geodata og frie grunddata generelt. Han ser mange potentielle gevinster i Grunddataprogrammet blandt andet afløsning af ældre systemer med dyre vedligeholdelseskontrakter samt nemmere og bedre overblik i fagsystemerne på grund af ensartede registerdata og dermed mulighed for at effektivisere arbejds-gangene. Men det koster at realisere gevinsterne.

”Fra centralt hold kan gevinsterne ved Grunddataprogrammet se rigtigt positive ud, men man må ikke undervurdere de udgifter, der lokalt er forbundet med at høste dem. Ud over systemomlægninger og nye systemer, vil der også være betydelige udgifter i forbindelse med omorganisering, oplæring i nye systemer osv. De udgifter har man af en eller anden grund ikke indregnet i den overordnede business case,” siger han og fortsætter: ”Jeg forventer stadig, at der vil blive høstet effektiviseringsgevinster som følge af Grunddataprogrammet, men det bliver jo nok først i 2019, at man for alvor ser det ske. Som i mange andre it-projekter, må man også her erkende, at det bare tager lang tid at realisere gevinsterne.”

«««



Herning Kommune:

Øget kvalitet frem for sparet tid

I Herning Kommune har fokus i forhold til Grunddataprogrammet været på øget kvalitet snarere end egentlige effektiviseringsgevinster. Fagmedarbejderne har fra starten været involveret i processen med at få værdi ud af forbedrede grunddata.

"Vi er klar med de ting, vi selv kan styre i forhold til Grunddataprogrammet, men venter som alle andre på det, vi ikke selv kan styre – primært Datafordeleren," fortæller Carina Roskilde, projektleder for implementeringen af Grunddataprogrammet i Herning Kommune, hvor hun også har DPO-kasketten på. Senest har man været igennem et testforløb i forhold til det nye DAR (Danmarks Adresseregister), og ifølge Carina Roskilde gik det gnidningsfrit.

"Vi har valgt ikke at fokusere på sparet tid, men på kvalitetsforbedringer i arbejdsgangene. Her har vi fra starten involveret de enkelte fagmedarbejdere, der har givet deres bud på, hvor der er værdi at hente i den forbedrede datakvalitet," forklarer hun og fortsætter:

"Ud over at øge kvaliteten i det daglige arbejde, hvilket naturligt nok er medarbejdernes primære fokus, så betyder det også, at omlægninger af arbejdsgange bliver solidt forankret i organisationen."

Også effektiviseringer

Der er dog også rene effektiviseringsgevinster at hente. Carina Roskilde nævner som eksempel, at man nu ikke længere vil have brug for at kontakte en kollega i Borgerservice for at få bekræftet en adresse på en borger – den korrekte adresse vil være umiddelbart tilgængelig for medarbejderen.

Man har ikke lavet en egentlig kroner-øre business case, men har valgt at beskrive målsætningerne i form af forbedret kvalitet.

"Vi kan for eksempel se, at det forbedrede datagrundlag giver bedre søgeresultater og dermed færre tilbageløb i arbejdsgangen. Det kunne man selvfølgelig godt kvantificere i tid, men vi har valgt at fokusere på værdien af den forbedring, hvilket har været en vigtig forudsætning for at få medarbejderne med på banen," forklarer Carina Roskilde

Kortlægning giver gevinst

Kortlægningen af de eksisterende systemers anvendelse af grunddata har været en kæmpe opgave, som man ifølge Carina Roskilde ikke må undervurdere. Det er dog indsatsen værd – ikke kun i forhold til Grunddataprogrammet.

"Man har brug for et overblik over sit systemlandskab inklusive integrationerne i flere sammenhænge. For eksempel er det en stor fordel for mig i min DPO-funktion, at vi nu har lavet denne kortlægning."

En gevinst som bedre mulighed for et helhedsoverblik over en borger bliver ofte nævnt i forbindelse med Grunddataprogrammet. Her forventer man ikke det helt store i Herning.

"Vi synes nok, at vi allerede nu har implementeret løsninger, så fagmedarbejderen nemt kan få et helhedsblik på en borger. Men vores tilgang i forhold til det, som løbende bliver leveret fra Grunddataprogrammet, er helt klart at stille spørgsmålet: "Hvad kan vi få ud af det?" Der kunne jo ligge noget guld i sprækkerne," siger Carina Roskilde, der dog endnu engang understreger, hvor hun ser den store gevinst i den valgte tilgang. "Involveringen af medarbejderne og deres bevidsthed om, at det giver mening at implementere og tage ejerskab til de forskellige ændringer, som programmet har ført med sig, har været en meget stor gevinst."

»»

”

Vi har valgt ikke at fokusere på sparet tid, men på kvalitetsforbedringer i arbejdsgangene.



Carina Roskilde, Herning Kommune

I Svendborg kigger de langt efter gevinsterne

I Svendborg Kommune har man indtil videre svært ved at få øje på de konkrete gevinster ved investeringen i den lokale implementering af Grunddataprogrammet. Man håber, at den forhøjede datakvalitet på et tidspunkt kan levere merværdi.



I Svendborg Kommune har man organiseret arbejdet med Grunddataprogrammet som en del af Monopolbrudsprojektet. Man har ikke lavet en egentlig business case på Grunddataprogrammet, men det har man på Monopolbruddet.

"I business casen på Monopolbruddet, er der to linjer om Grunddataprogrammet: en linje til investeringer og en linje til gevinster. Indtil videre står der kun noget ud for investeringer, mens linjen med gevinster er tom. Vi er spændt på, hvad der eventuelt kommer til at stå der," siger digitaliseringskonsulent Bo Tune, og fortsætter:

"Indtil videre har vi betalt dyrt i form af aftalen med KL og Staten om at dele udgifterne til programmet, og vi kan have svært ved at få øje på krone og øre gevinster. Indtil videre har vi kun kunnet slukke for ét kopiregister, men vil da arbejde målrettet på at udnytte de data, som Datafordeleren udstiller."

De potentielle gevinster ser Bo Tune primært på datakvaliteten, og de største optimeringsmuligheder øjner han på området for ejendomme, matrikler og adresser.

"Vi får forhåbentlig nogle rigtig gode data at arbejde med, og vi vil helt sikkert løbe efter de gevinster og den værdi, vi kan få ud af det."

Støtte fra KL

I starten levede Grunddataprogrammet et "lidt stille liv i GIS-området", som Bo Tune udtrykker det. For at få ledelsesmæssig og økonomisk fokus blev det løftet ind i Monopolbrudsprogrammet med en styregruppe samt en række underprojekter inklusive et for grunddata.

"Vi har ønsket at se tingene på tværs og skabe den nødvendige sammenhængskraft, og det har fungeret ganske udmærket."

Man er gået i gang med at lave en kortlægning af kommunens systemer for at få et overblik over, hvor der bliver anvendt grunddata. Efterfølgende vil man beslutte sig for, i hvilke tilfælde man skal koble sig på Datafordeleren henholdsvis Serviceplatformen. I forhold til kortlægningen ser man frem til at få støtte fra KL.

"Vi har afventet, at KL dels kom ud med nogle værktøjer til kortlægningen af systemerne, dels kom med nogle guidelines til at identificere gevinsterne i programmet. Indtil videre har vi gættet lidt på, hvor de kunne ligge," siger Bo Tune.

Grunddata til erhvervslivet

Det bliver ofte nævnt, at det gennem Grunddataprogrammet vil blive nemmere at skabe et overblik over data på en borger.

"Hele Grunddataprogrammet og Monopolbruddet bør resultere i væsentligt bedre systemer, der kan levere et bedre samlet overblik, end det er tilfældet nu."

I Svendborg Kommune er man gået meget aktivt ind i initiativer med at stille både grunddata og kommunens egne data til rådighed for det lokale erhvervsliv gennem projektet DATAVEJEN. Her ser Bo Tune også nogle potentialer.

"Frie offentlige data kan åbne op for nye forretningsmuligheder og effektiviseringer i erhvervslivet, hvilket igen kan generere øgede skatteindtægter. Det er dog også svært at måle og er indtil videre nok lidt en trossag."

«««

”

Indtil videre har vi betalt dyrt i form af aftalen med KL og Staten om at dele udgifterne til programmet, og vi kan have svært ved at få øje på krone og øre gevinster. Indtil videre har vi kun kunnet slukke for ét kopiregister, men vil da arbejde målrettet på at udnytte de data, som Datafordeleren udstiller.

Bo Tune, Svendborg Kommune



Svendborg viser vejen til data

Med projektet DATAVEJEN forsøger Svendborg Kommune på en meget konkret måde at understøtte væksten i kommunens små- og mellemstore virksomheder ved hjælp af data fra det offentlige.

"Hvilke områder har mange varmepumper, og hvordan forholder det sig til antallet af parcelhuse?", "Hvor bor der familier med fire børn eller mere?" og "Hvor mange virksomheder i kommunen er startet i 2010 eller senere?". Cases er formuleret som spørgsmål. De kan findes på Svendborg Kommunes hjemmeside, og svarene kan findes i form af datasæt præsenteret i oversigtskort og regneark med mulighed for downloads, hvis man følger linkene til datavejnen.nu.

Disse cases skal tjene som inspiration til kommunens små og mellemstore virksomheder, der kunne øjne forretningsmuligheder i at anvende frie offentlige data. Og de er på ingen måde tænkte, men udspringer af workshops, som er afholdt med specialkonsulent Astrid Krarup Andersen som tovholder.

"Med afsæt i den fællesoffentlige og fælleskommunale digitaliseringsstrategi gik vi i gang med at finde ud af, hvordan vi kunne omsætte visionerne om Smart City, Internet of Things, open data, osv. til noget brugbart for vores virksomheder. Så vi inviterede i foråret 2017 virksomhederne til at komme med deres konkrete ønsker til data, der eksempelvis kunne hjælpe dem med at målrette deres markedsføringsinitiativer," forklarer hun, og understreger i samme åndedrag, at kommunen naturligvis ikke tilbyder tjenester til den enkelte virksomhed, men stiller data til rådighed, som alle kan hente og gøre brug af.

Stor interesse

De datasæt, der er udstillet på datavejnen.nu, er en blanding af grunddata som eksempelvis BBR-data og kommunens egne data. Og i nogle tilfælde har man valgt at udstille nogle datasæt sammen for at konkretisere en case som f.eks. "Hvor er der mange oliefyr, og hvad er fordelingen af varmepumper i det samme område?" Astrid Krarup Andersen understreger, at man ikke sammenkører datasæt, så man eksempelvis kan se konkret, hvilke parcelhuse i et område, der har varmepumper.

"Det handler om statistiske data for et område, hvor man kommer så langt ned, at det bliver anvendeligt uden at blive genkendeligt. Og vi har gjort meget ud af, at udstille data så de på ingen måde er i strid med persondataforordningen," forklarer hun.

Virksomhederne i kommunen har vist meget stor interesse for initiativet, som ifølge Astrid Krarup Andersen har øget bevidstheden for potentialet i offentlige data samt boostet samarbejdet mellem virksomhederne og kommunen på området.

"Jeg ville selvfølgelig gerne kunne henvise til nogle tal, der helt kontant kunne påvise en stigning i indtjeningen i en virksomhed baseret på åbne offentlige data, men indtil videre har vi ikke den form for måling af gevinstrealiseringen, da datavejnen kun har eksisteret siden november 2017. Lige nu består succes i, at vi har fået virksomhederne til at interessere sig for de offentlige data og fået en meget tæt dialog med dem om mulige anvendelser," fortæller Astrid Krarup Andersen.

Det er planen, at man vil bygge videre på det aktuelle momentum med flere datasæt, en ny version af Datavejnen og nye workshops i juni måned.

Udfordringen

Hvis Astrid Krarup Andersen skal pege på den primære udfordring i forbindelse med at omsætte offentlige data til vækst i virksomhederne, er det at

forstå præcist, hvad dataene indeholder og hvordan man skal tolke informationerne i de enkelte kolonner i datasættene. Hvorfor står der "flydende brændsel" og ikke bare "olie"? Hvad er en "primær bygning" i forhold til en "sekundær bygning"? Det er bare nogle af de eksempler, hun kan nævne. "Specielt de mindre virksomheder har brug for assistance ude fra til at fortolke og omsætte data til noget, der er anvendeligt på deres område. De større virksomheder skal nok klare sig.

Astrid Krarup Andersen ser en kæmpe gevinst i at grunddata fra det offentlige bliver gjort frit tilgængelig, både for andre offentlige aktører og private virksomheder. Hun mener dog, at man meget tidligt har meldt ud med de store gevinster, der var at hente.

"Indirekte er der nok gode cases derude, men for mange er det indtil videre noget, der lyder interessant, men hvor man stadig mangler at se helt konkret, hvordan man kan omsætte grunddataene til vækst."

Hun nævner dog som en meget konkret gevinst for kommunen, at man ikke længere skal levere diverse geodata som kort og 3D-bymodellen til leverandører og andre interessenter.

"Det har sparet os for en masse tid, at vi ikke skal lave DWG-filer af diverse kort og maile dem til dem, der har efterspurgt dem. Hvis der er nogle, der har brug for en DWG-tegning over Svendborg midtby, henviser vi bare til hjemmesiden – det er en kæmpefordel at kunne det!"

Kerteminder er også på vej ind på datavejnen.nu med datasæt, og i Geo Fyn Netværket (se geofyn.dk) er der også både masser af inspiration og datasæt at hente.

<<<

Med afsæt i den fællesoffentlige og fælleskommunale digitaliseringsstrategi gik vi i gang med at finde ud af, hvordan vi kunne omsætte visionerne om Smart City, Internet of Things, open data, osv. til noget brugbart for vores virksomheder.

Astrid Krarup Andersen,
Svendborg Kommune





”

Den store udfordring i den her forbindelse er at skabe et godt overblik – både for at vide, hvilke systemer, der skal justeres for at tage input fra Datafordeleren, når den kommer, og for at finde de kopiregistre, som vi skal have elimineret.”

Dorte Haar, Sønderborg Kommune

Grunddata-programmet er lige nu en udgift

I øjeblikket betyder Grunddataprogrammet primært øgede investeringer og mere arbejde i Sønderborg Kommune. Gevinsten ventes at være kvalitetsforbedringer af data og effektiviseringer af arbejdsgange.

133 systemer i alt, hvoraf 85 på den ene eller anden måde anvender grunddata. Det er resultatet af en kortlægning af kommunens systemer i forhold til implementeringen af Grunddataprogrammet. Kortlægningen foregik i samarbejde med KL og danner sammen med en lignende kortlægning i Halsnæs Kommune grundlaget for den rapportskabelon, som KL vil lægge ud i en Implementeringsreol her i andet kvartal 2018.

”KL søgte kommuner til projektet, og da vi under alle omstændigheder skulle i gang med kortlægningen, meldte vi os,” fortæller Dorte Haar, programleder for Kort og Data-/Grunddataprogrammet i Sønderborg Kommune.

”Den store udfordring i den her forbindelse er at skabe et godt overblik – både for at vide, hvilke systemer, der skal justeres for at tage input fra Datafordeleren, når den kommer, og for at finde de kopiregistre, som vi skal have elimineret.”

Potentielle gevinster

Ud over at skabe overblik over systemer og integrationer, hvor der indgår grunddata, samarbejdede kommunen også med KL om at lave arbejds-gangsanalyser på udvalgte systemer for at spotte optimeringspotentialer. Som eksempel nævner Dorte Haar, at medarbejderne i forbindelse med administration af parkeringsbøder udfører en manuel copy-paste af oplysninger fra bl.a. Motorregistret. Dette er bare ét eksempel på noget, som kan automatiseres igennem systemerne eller ved hjælp af robotteknologi.

”Vi tror på, at gevinsten ved Datafordeleren bliver en kvalitetsforbedring primært fordi, vi kan være sikre på, at vi arbejder med opdaterede data og ikke med kopiregistre. Vi forventer sagsbehandlingen kan blive mere præcis,” siger Dorte Haar, der også ser en fordel i den fælles datamodel, som betyder, at fagsystemerne skal ændre deres tilgang til data fremadrettet, så der trækkes på de fælles data igennem Datafordeleren.

Nogle af hendes kolleger har været på kursus i det nye DAR (Danmarks Adresseregister), og netop

inden for adresser og geodata kan Dorte Haar få øje på nogle potentielle gevinster på lidt længere sigt.

”For de medarbejdere, som betjener vores borgere inden for sundhedssektoren, vil de opdaterede adresser i kombination med kortdata eksempelvis kunne give os mulighed for at lave ruteoptimering,” siger hun.

En større investering

Indtil videre har Grunddataprogrammet dog været ensbetydende med en større investering i tid og nyansættelser.

”For at håndtere implementeringen af adresseprogrammet og BBR har vi måttet foretage projektansættelser for at kunne udføre opgaverne. Dette er bl.a., fordi SKAT har brug for de berigede data til den nye ejendomsvurdering. Det betyder en højere kvalitet af data, men det kan man ikke umiddelbart holde op imod den kroner-øre investering, vi foretager lige nu,” siger Dorte Haar.

Hun peger på, at selvom man som et resultat af Grunddataprogrammet vil kunne udfase nogle systemer, vil man af den grund ikke nødvendigvis kunne spare medarbejdere, da der typisk kommer andre opgaver til. Rent organisatorisk blev der nedsat en lille styregruppe bestående af digitaliseringschefen samt nogle af hans medarbejdere, chefer og afdelingsledere fra de berørte afdelinger, hvor Grunddata bearbejdes for at monitorere implementeringen af Grunddataprogrammet. Derudover er der projektgrupper for hvert enkelt program, som er DAR, BBR, (ESR udfasning), Klima/Vand, Geodata, Ejendomsregister/Ejd.bidrag og CPR/CVR.

Som eksempel på forberedende aktiviteter i forhold til Datafordeleren nævner Dorte Haar udformningen af kontrakter på nye systemer.

”De fleste leverandører er selvfølgelig opmærksomme på, at de skal kunne understøtte datainput fra Datafordeleren eller Serviceplatformen, men det er noget, vi også har fået skrevet ind i vores kontrakter.”

««



Mens vi venter på Datafordeleren

Datafordeleren er et centralt element i hele Grunddataprogrammet og forsinkelsen i leverancen har sat mange kommuners lokale implementering af programmet i en venteposition. Ifølge KL er den største udfordring at skabe overblik over, hvilke systemer der anvender hvilke grunddata – og den opgave bør have højeste prioritet i ventetiden.

Hvis gevinsterne i Grunddataprogrammet skal realiseres i kommunerne, kræver det ifølge Peter Lindbo Larsen, specialkonsulent og programleder i KL, en betydelig indsats i den enkelte kommune. Peter Lindbo Larsen har ansvaret for KL's indsats for at understøtte kommunernes lokale implementering af grunddataprogrammet.

Han peger på fire hovedindsatsområder, som kommunerne skal have fokus på: Omlægning og effektivisering af kommunale forretningsgange, hvori der indgår grunddata, tilpasning af kommunale it-systemer til at hente og anvende grunddata fra autoritative statslige grunddataregistre, afsøgning af de muligheder, som sammenhængende grunddata giver for at planlægge og udføre opgaver i en bredere sammenhæng end i dag og udvikling af organisationen til at være forberedt til på kort sigt at løfte implementeringsopgaverne og på lang sigt at fungere i nye og tværgående sammenhænge med bl.a. grunddata. Men for at kunne gøre det, kræves der en grundig kortlægning af de eksisterende systemers anvendelse af grunddata.

"Den første udfordring for kommunerne i forhold til Grunddataprogrammet er at få skabt et overblik over, hvilke systemer, der anvender hvilke grunddata, og hvor i organisationen ansvaret for dem ligger," siger han.

KIG-programmet

For at understøtte kommunerne i det arbejde har KL igangsat det såkaldte KIG-program (Kommunal Implementering af Grunddata), hvor man i samarbejde med to pilotkommuner, Sønderborg og Halsnæs, udvikler forskellige hjælpeværktøjer, som man vil gøre tilgængelig for kommunerne i en såkaldt Implementeringsreol.

"Implementeringsreolen vil indeholde beskrivelser af metoder, redskaber og anbefalinger til lokal kommunal implementering af grunddataprogrammet. Vi forventer at give kommunerne adgang til reolen her i 2. kvartal 2018 og så derefter løbende fylde nye materialer på hylderne," fortæller Peter Lindbo Larsen.

De centrale værktøjer er vejledninger og skabeloner inklusive et spørgeskema, man kan anvende i sin organisation til at få et overblik over de eksisterende systemers anvendelse af grunddata og de tilhørende arbejdsprocesser.

"Overblikket ligger på to niveauer: Et koncernoverblik til brug for ledelsen til den overordnede prioritering af opgaverne og overblik på afdelings- eller forvaltningsniveau, der går i dybden med de systemer, man skal have fat i," forklarer Peter Lindbo Larsen og fortsætter:

"Nu venter vi så spændt på, om Datafordeleren og grunddataregistrene leverer som det er forudsat i grunddataaftalen, da det jo er en forudsætning for, at kommunerne kan realisere de aftalte gevinster. Forsinkelsen af programmet har selvfølgelig betydet, at gevinsterne ikke har kunnet realiseres inden for den oprindelige tidsramme."

Datafordeleren er central

Grunddataprogrammet består af meget andet og mere end Datafordeleren, og flere kommuner er allerede i gang med at høste konkret gevinster eksempelvis på basis af frikøbte geodata og forbedret adressehåndtering. Lars Bodum er lektor på Institut for Planlægning ved Aalborg Universitet og beskæftiger sig indgående med området for geodata og frie grunddata generelt. Han forstår godt, at kommunerne afventer færdig-

gørelsen af Datafordeleren, før de for alvor rykker på grunddataområdet. "Den store gevinst i Grunddataprogrammet skal hentes ved, at data er korrekte, opdaterede og kan bindes sammen og præsenteres i ét skærm-billede, uden at man skal kigge ned i separate systemer ud fra forskellige nøgler – og det er Datafordeleren, der skal levere det," siger han. Ifølge Digitaliseringsstyrelsens idriftssættelsesplan fra november 2017 er det netop nu i 2. kvartal 2018, at data skal begynde at flyde fra Datafor-deleren. De tunge områder vil her og i de efterfølgende faser i 2019 ligge inden for ejendoms- og adresseområdet.



”

Nu venter vi så spændt på, om Datafordeleren og grunddataregistrene leverer som det er forudsat i grunddataaftalen, da det jo er en forudsætning for, at kommunerne kan realisere de aftalte gevinster. Forsinkelsen af programmet har selvfølgelig betydet, at gevinsterne ikke har kunnet realiseres inden for den oprindelige tidsramme.

Peter Lindbo Larsen, KL

Idriftssættelsesplanen kan hentes her:

digst.dk/media/12876/tidsplan_gdp.pdf.

Hvilke tjenester, der aktuelt er i drift på Datafordeleren, kan ses her: datafordeler.dk/anvender/hvilke-data-er-der-adgang-til/

FAKTA

GRUNDDATAPROGRAMMET

- Tværoffentligt program påbegyndt i 2012 med henblik på at sikre høj tilgængelighed og sikker distribution af korrekte og opdaterede grunddata.
- Programmet forbedrer offentlige grunddata-registre og har givet fri adgang til grunddata om bl.a. ejendomme, adresser, vand, geografi og virksomheder. Anvenderne af disse data skal fremover hente dem via Datafordeleren.
- Grunddata er modelleret efter én fælles datamo-del, sådan at hver information kun lagres i ét regi-ster, og data fra de forskellige grunddataregistre let kan kombineres.
- Programmet er organiseret i otte delprogrammer og gennemføres i et samarbejde mellem Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet (Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering samt Geodatastyrelsen), Skatteministeriet (SKAT), Erhvervsministeriet (Erhvervsstyrelsen), Økonomi- og Indenrigsmini-steriet (CPR-kontoret), Finansministeriet (Digitali-seringsstyrelsen), ATP, KL og Danske Regioner.
- De samlede programudgifter for grunddatapro-grammet udgør 673,7 millioner kroner.
- I grunddataprogrammets LinkedIn-gruppe 'Grunddata', deler programmets parter og anvende-re løbende nyheder og erfaringer.

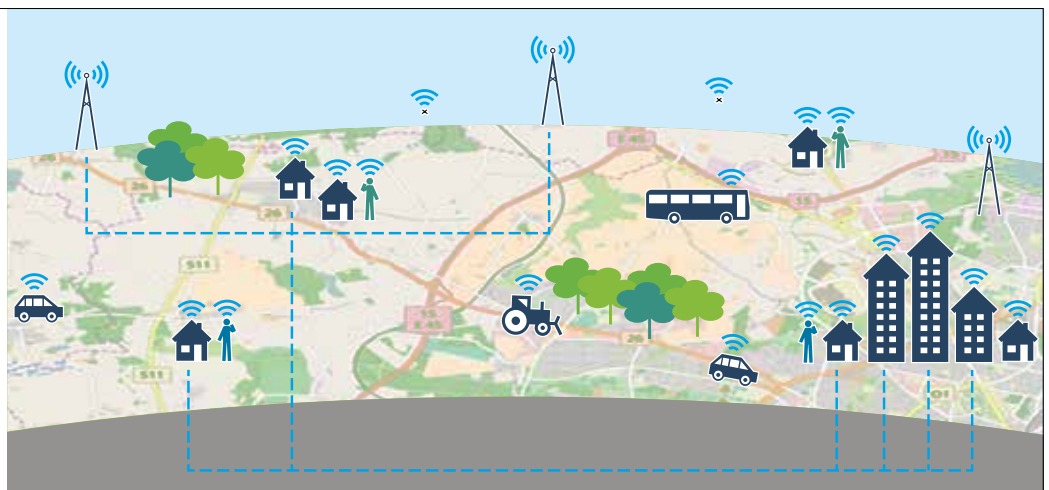
Kilde: Digitaliseringsstyrelsen

... gør du dig
også tanker om
infrastrukturen til
Smart Society?

N E T P L A N



netplan@netplan.dk | +45 4824 6828
netplan.dk





Kommuner sparer tid og penge med samarbejde om automatiseret brugerstyring

Brugerstyring bliver et stadig mere komplekst og forretningskritisk område. Derfor arbejder flere kommuner nu sammen om udvikling af brugerstyring og identitetskontrol på tværs af de talrige opgaver og systemer i forvaltningen. Målet er større sikkerhed, GDPR-compliance, automatisering samt en markant mere agil og billigere procesunderstøttelse.

Hver gang en ny medarbejder ansættes i en dansk kommune, kræver det en stribe tilladelser, rettigheder og adgange til systemer, data og selvbetjeningsportaler.

Den typiske danske kommune har hundredevis af IT-systemer, og brugerstyringsopgaven bliver kun mere kompleks i takt med, at mere bliver digitaliseret. Ydermere ændrer ansættelsesprocedurer og systemer sig løbende, og oveni kommer de øgede krav til sikkerhed og dokumentation som følge af bl.a. GDPR.

Lettere brugerstyring og færre konsulentudgifter

Hos – indtil videre seks – kommuner i samarbejdsnetværket har man valgt at gribe løsningen an i samarbejde med hinanden og CA Technologies, der har udviklet systemet CA Identity Suite. Suiten består af et sæt moduler, der kan arbejde uafhængig af hinanden og tilpasses efter behov. Løsningen understøtter en agil implementeringsproces med løbende tilpasninger, som indbyder til fælles udvikling på tværs af kommunerne. Ifølge Claus Jensen, leder af Digitalisering og IKT-Drift i Hillerød Kommune, grunder tilgangen blandt andet i et ønske om markant større brugervenlighed og lettere adgang til konfiguration uden konstant behov for kostbar konsulentbistand.

Flere automatiserede arbejdsgange

”Vi har arbejdet med brugerkontrol i snart ti år og havde opbygget en løsning, der ikke længere var tidssvarende. Derfor ledte vi for et par år siden efter noget andet og fandt CA Identity Suite, som bl.a. Fredensborg Kommune allerede var i gang med – hvilket også var en faktor for os. Fordelen for os var desuden, at vi kunne lave en 1:1-konvertering fra vores gamle system, samt at vi nu har fået en løsning, som vi selv kan udvikle på. Vi kan foretage mange tilføjelser selv, og har i det hele taget fået et system, der er mere konfigurerbart, brugervenligt og med et bedre look and feel.” Dertil har Hillerød Kommune fået mulighed for at automatisere en række arbejdsgange, herunder re-certificeringer og rapporteringer, der understøtter GDPR.

”Vi har et fantastisk samarbejde”

Når der skal laves større integrationer, kan Hillerød drage fordel af erfaringer, man allerede har gjort hos andre kommuner i netværket. Ligeledes kan funktioner genbruges på tværs; således er nogle af de funktioner, man har udviklet i Hillerød, allerede i spil hos andre kommuner.

I Helsingør Kommune benyttes brugerstyring på flere end 300 IT-sy-

stemer. Her var man i stand til at genanvende det basale CA Identity Suite-setup direkte fra Fredensborgs installation, hvilket lettede arbejdet betydeligt.

”Vi har et fantastisk samarbejde kommunerne imellem om CA Identity Suite. Vi blev forskånet for den usikkerhed, der kan være ved at implementere et komplekst system, og vi kom hurtigt i gang,” siger Kim Gottlob Baumgarten, IT-chef i Helsingør Kommune.

”Tilsvarende ser jeg gode muligheder for at udvikle nye løsninger i samarbejde med de andre kommuner. Det kan være med til at drive prisen ned sammenlignet med, hvis vi skulle lave al arbejdet selv,” tilføjer han.

Udsigt til brugerstyring med ét klik

Potentialet for Helsingør Kommune er, at man kan automatisere brugerstyring med ét enkelt klik på tværs af samtlige 300 systemer.

”Målet er at decentralisere brugerstyringen, så det er de enkelte ledere, der opretter og håndterer medarbejderens adgang. Det vil i sig selv lette arbejdet i IT-afdelingen. Men den helt store besparelse ligger ude i organisationen, hvor man sikkert og i en intuitiv grænseflade kan oprette, nedlægge og ændre brugerrettigheder. Det betyder basalt, at den enkelte leder kan styre adgangen for sine medarbejdere og give dem adgang til de systemer og data, de har behov for. Det vil eksempelvis gøre hverdagen nemmere i hjemmeplejen, hvor der ofte skal oprettes og nedlægges systemadgang,” forklarer Kim Gottlob Baumgarten.

”Det er klart, at jo mere vi sætter strøm til de processer, jo større bliver besparelserne,” bemærker han.

Præcis dokumentation af ansvar og rettigheder

Indsatsen har allerede givet konkrete resultater. Helsingør Kommune har f.eks. været i stand til at flytte ressourcer fra brugerstyring til andre opgaver – herunder sikkerhed – som følge af automatiseringen med CA Identity Suite.

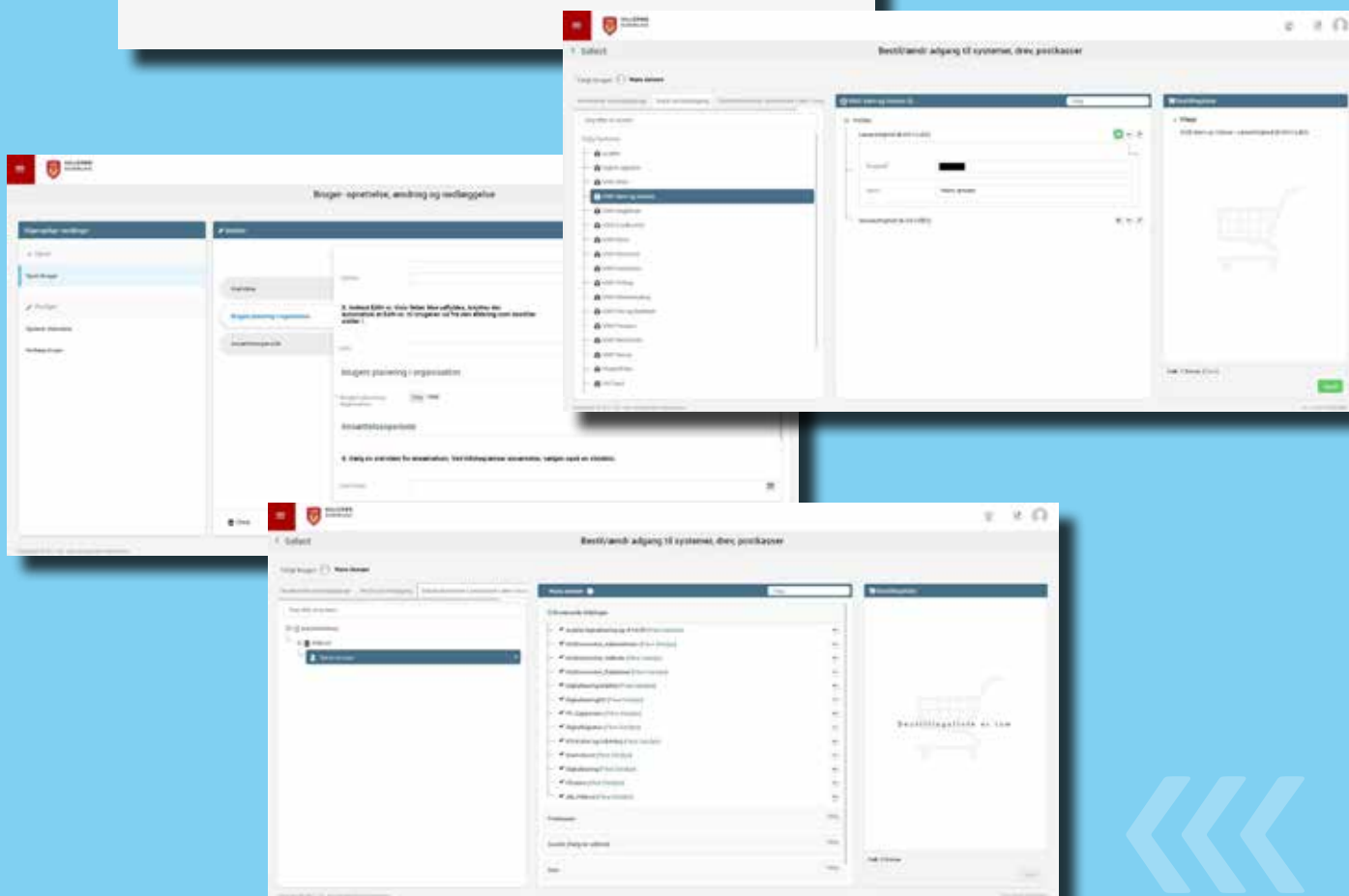
Er din kommune interesseret i at høre mere om, hvordan I kommer i gang, så kontakt CA Software:

Tommy Petersen . Principal, CISSP[®]
tommy.petersen@ca.com . +45 40 68 32 82

”

Vi kan nu dokumentere over for revisionen, at vi ved præcist hvem, der har hvilke rettigheder, hvem der tildelt dem og hvor længe, de gælder.

Kim Gottlob Baumgarten, IT-chef, Helsingør Kommune.





Fælles Udbud af telemedicin (FUT) får ni leverandører

Fælles Udbud af Telemedicin (FUT) forventes at få ni forskellige leverandører, så opgaven med at levere fremtidens telemedicinske infrastruktur og løsninger til borgere og kommunalt ansatte bliver spredt ud på flere leverandører. Dermed får alle kommuner og regioner og borgere alternativer, når de skal vælge en telemedicinsk løsning.

Det er første gang i Danmarkshistorien, at 98 kommuner og fem regioner samarbejder om et landsdækkende udbud til telemedicinsk infrastruktur og løsninger til behandling af KOL-patienter i eget hjem. Digitaliseringschef i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen i Københavns Kommune, Mette Harbo, der er kommunal formand for styregruppen i FUT, siger: "Vi ønsker en flerleverandør strategi på området, så vi kommer uden om at skabe et nyt monopol på det tværsektorielle sundhedsområde. Det nye landsdækkende projekt består af 103 kunder og ni leverandører. Det er en helt ny måde at tænke strategisk samarbejde på, men vi går hele vejen nu, fordi det er dér vi vil hen," siger Mette Harbo.

Det nye nationale sundhedsprojekt tager afsæt i de positive erfaringer, der er gjort i Region Nordjylland. Ifølge Mette Harbo skal fremtidens telemedicinske løsninger væk fra projekterne, skille sig af med børnesygdommene, og tages ind i driften gennem et reelt samarbejde mellem kommuner og regioner og borgere og leverandører. Telemedicin skal være en del af det daglige tilbud til borgere med KOL.

Dermed er FUT et meget væsentligt initiativ i den nationale implementering af telemedicin. Det er samtidig det første skridt på vejen til at

lægge hele sundhedsvæsenet om, når det drejer sig om behandlingen af patienter med kroniske sygdomme. Borgere med KOL vil få telemedicinsk udstyr stillet op i eget hjem og foretager selv en række målinger og leverer dermed data om sit eget helbred til kommune og region. Det giver borgeren større frihed og sundhedsvæsenet mulighed for at gribe tidligere ind før man bliver rigtig syg.

De to udbud i FUT

FUT består af to udbud. Det forventes, at der i det ene udbud kommer fem leverandører af borgerløsninger og tre leverandører af medarbejderløsninger, som der alle indgås rammeaftaler med. Dette udbud afgøres i september 2018. Når leverandørerne er valgt, bliver det op til den enkelte borger og kommune at vælge det, der passer bedst. Det andet udbud er én leverandør på infrastrukturen, hvor der forventes en afgørelse før sommerferien.

"Vi stiler efter i alt ni leverandører for at undgå fremtidige monopolsituationer. Det vil give borgere og medarbejdere i kommuner og regioner muligheder, når de skal vælge løsning. Vi har delt udbuddet op i to, så vi

”

Vi ønsker en flerleverandør strategi på området, så vi kommer uden om at skabe et nyt monopol på det tværsektorielle sundhedsområde.

Mette Harbo, Københavns Kommune



både sikrer dynamik og konkurrence på området, ikke mindst når vi skal udvide med flere sygdomsområder og mere funktionalitet senere,” siger Mette Harbo.

Kommuner og regioner kan herefter benytte rammeaftalerne. Der skal findes en leverandør på infrastruktur, som koordineres af FUT. Målsætningen om en national udbredelse af telemedicinske løsninger til borger med KOL blev vedtaget i Økonomiaften for 2016.

Tidlig opsporing med telemedicin

Telemedicin handler om tidlig opsporing og forebyggelse og når borgerne begynder at levere data fra udstyr i eget hjem, bliver borgerne mere opmærksomme på deres egen tilstand. Det viser erfaringerne fra Region Nordjylland, som gennemførte et storskalaforøg med 1250 KOL-patienter i 11 kommuner. Resultaterne med telemedicin fra Nordjylland viser, at der både er en sundhedsekonomisk gevinst og relativt højere livskvalitet for KOL-patienterne.

Borgere og kommuner samarbejder om forebyggelse.

Det vil ligeledes være hensigtsmæssigt, at kommuner og regioner afdækker mulighederne for at koordinere bestillingerne af borger- og medarbejderløsninger. Både af hensyn til økonomi, kompleksitet og de risici, som indkøbet af it-løsninger er forbundet med.

”FUT er en fremtidig omlægning af hele sundhedsvæsenet. Borgerne, som lider af kroniske sygdomme, bliver dataleverandører til kommunerne. Borgerne skal selv hjælpe med. De skal selv veje sig, puste eller måle blodtryk og blodsukker, og sende data ind, så de ikke får besøg af sundhedspersonale, når de har det godt. De får kun besøg af personale eller kommer på sygehus, hvis der sker en forværring af deres tilstand. Det er business casen for FUT, at det bliver opdaget i tide og patienten undgår unødvendige indlæggelser.”

Inden sommerferien skal de 103 kunder indgå forpligtende aftaler. ”Udfordringerne kommer, når ni leverandører, som skal få teknologi, tidsplaner, organisationer og økonomi til at hænge sammen hos 103 kunder. Det er på ingen måde simpelt. Når vi har valgt den vanskelige rute, er det for at undgå monopolsituationer i fremtiden. Kundene - de 103 organisationer - skal have mere end ét valg og det skal borgerne også. Det er vigtigt for os at få åbnet markedet. Endelig har FUT givet stor opmærksomhed blandt internationale leverandører. Det betyder også noget, når vi gerne vil sikre holdbare og kvalitetssikre løsninger i fremtiden,” siger Mette Harbo.

I sensommeren 2019 bliver de første borgere koblet på løsningerne. Mette Harbo siger at telemedicin også egner sig til behandling af andre kroniske sygdomme end KOL.

»»

FAKTA: En telemedicinsk medarbejderløsning er den it-løsning, som skal anvendes af sundhedsfaglige medarbejdere, der har monitoreringsansvaret for borgere i telemedicinske tilbud. Ved hjælp af it-løsningen kan den sundhedsfaglige kommunikere med borgeren og monitorere borgerens tilstand.

FAKTA: Den fælles infrastruktur skaber sammenhæng mellem telesundhedsløsninger, både lokalt, på tværs af landet, og på tværs af kommuner og regioner. Infrastrukturen skal kun bygges én gang og kan herefter anvendes til alle former for telemedicinske tilbud i hele landet. Infrastrukturen opbevarer og hjælper med deling af borgeres data på tværs af kommuner og hospitaler, så borgere oplever et sammenhængende forløb, uanset hvilken sektor der har monitorerings- og behandlingsansvaret.

Telecare Nords behandling af KOL-patienter danner skole i hele landet

Telecare Nords behandling af KOL-patienter danner skole for de øvrige regioner og kommuner ved implementeringen af den nationale handleplan for telemedicin til KOL-patienter. Siden 2012 har Region Nordjylland og de nordjyske kommuner gennemført monitorering af KOL-patienter i eget hjem. Det er erfaringerne herfra, der nu bliver udgangspunktet i den nationale implementering.

Siden 2012 har Region Nordjylland og de nordjyske kommuner gennemført monitorering af KOL-patienter i eget hjem ved hjælp af telemedicin. Det er disse erfaringer, der nu danner skole for andre kommuner og regioner, når der skal implementeres telemedicin i hele landet. Kommuner og regioner er gået sammen om et fælles udbud kaldet FUT – Fælles Udbud af Telemedicin.

TeleCare Nord har i tre et halvt år i perioden fra 2012 til og med 2015 arbejdet med at tilbyde telemedicin til borgere med KOL i stor skala. Formålet med at gå fra et pilotprojekt til et storskalaforsøg var at hente erfaringer i driften for at blive klogere på hvilke gevinster, der kan høstes med telemedicin. Efter projektets afslutning i 2015 er behandlingen med telemedicin fortsat som et tilbud i Nordjylland og som omfatter 850 patienter med svær KOL.

Gevinsterne er, ifølge sekretariatschef Tina Heide Telecare Nord, til at tage og føle på.

"Vores erfaringer med telemedicin viser, at når det målrettes patienter med svær KOL er der både en sundhedsøkonomisk gevinst og en patientnær effekt i form af mere tryghed, sygdomsmestring og mere livskvalitet. Besparselsen er i gennemsnit 7.000 kr. årligt pr. borger. Gevinsterne kommer først og fremmest i færre antal indlæggelser på sygehuse og færre indlæggelsesdage," siger sekretariatschef Tina Heide, Telecare Nord.

Der er penge at spare til behandling og bedre livskvalitet for patienterne. Antallet af indlæggelsesdage falder med 20 pct. og antallet af indlæggelser falder med ni pct.

Det lyder besnærende. Både kommuner og regioner sparer penge. Borgerne får højere livskvalitet ved at få "udstyret hjem til sig selv". De hjælper kommunen med at veje sig, måle blodtryk og iltmætning. KOL-patienterne leverer data om deres eget helbred til kommunen.

Uddanner 100 medarbejdere

Region Nordjylland har uddannet i alt 100 medarbejdere, som to gange ugentligt besøger KOL-patienterne og følger op på de data borgeme har målt i eget hjem.

"KOL-patienter er svært syge. Behandlingen med telemedicin sker som led i en forebyggende indsats. Patienten tager med det telemedicinske udstyr et medansvar for indberetning af data om sit eget helbred. Hermed fanger vi og borgerne selv symptomer i en tidlig fase," siger Tina Heide. Da storskalaprojektet i Nordjylland blev gennemført i 2012-2015 deltog 1250 KOL-patienter fordelt i alle 11 kommuner. Patienterne blev delt op i to grupper. Den ene halvdel, som modtog telemedicinsk behandling, og den anden halvdel, der fortsatte med den almindelige behandling. Fire ph.d projekter fra Aalborg Universitet er blevet gennemført sideløbende med storskalaforsøget, så der ligger solid forskning bag resultaterne.

850 KOL-patienter i Nordjylland

I dag efter storskalaforsøget er der 850 patienter med svær KOL, der får telemedicinsk behandling.

"Vores storskalaforsøg har gjort os klogere på telemedicin. Både hvordan det opleves hos patienterne og bidrager til et bedre liv hos borgere med den kroniske sygdom. Det er indlysende, at teknologien er blevet væsentligt bedre i løbet af de seneste år, og derfor vil det være nye og andre beslutninger, der skal tages i dag. På den anden side har vi lært meget om samarbejde på tværs af sektorer, og derfor vil erfaringer med telemedicinsk behandling af KOL-patienter kunne breddes ud til at omfatte andre kroniske sygdomme. For os åbner det et helt nyt perspektiv for sundhedsvæsenets fremtid," siger Tina Heide.



Det telemedicinske tilbud

De KOL-patienter, der henvises til TeleCare Nord, modtager et TeleKit, som indeholder en tablet med SIM-kort, vægt, blodtryksmåler og saturationsmåler (iltmætning). Sættet indeholder endvidere en tabletpen og en brugervejledning. TeleKittet er teknisk klargjort, så alle måleapparater er parret med en specifik tablet. Det betyder, at de parrede enheder skal holdes samlet og ikke kan udskiftes med andre enheder uden en særskilt teknisk håndtering.



■ **FAKTA:** KOL er en kronisk sygdom og derfor vil alle patienter over tid opleve en forværring af deres tilstand. Både i interventionsgruppen og i kontrolgruppen var der et fald i den helbredsrelaterede livskvalitet. Dog faldt den mindre hos de borgere, der var med i interventionsgruppen, og som havde det telemedicinske udstyr i eget hjem.

Udgangspunktet for behandling med telemedicin er, at patienterne er syge og bliver dårligere og dårligere. Telemedicin giver en gevinst i livskvaliteten til langt hovedparten af patienterne. Men det er forbundet med ekstra omkostninger i størrelsesordenen 5.400 pr. borger om året, hvis man giver telemedicin til alle KOL-patienter. Så erfaringerne fra Nordjylland viser, at der er ræson i at målrette de telemedicinske tilbud. Gevinsterne er størst for patienter med svær KOL.

De øvrige kroniske sygdomme, hvor borgere med fordel kan modtage telemedicinsk behandling i eget hjem, er diabetes og hjertepatienter. "Vi monitorerer patienterne proaktivt. Så vi flytter patienterne ud af de specialiserede afdelinger på sygehuse og ud i det nære sundhedsvæsen. Kommunerne tager kontakten til patienten med henblik på at undgå de unødvendige indlæggelser på sygehuse. Vi er i gang med at skabe ny sammenhæng i sundhedsvæsenet i samarbejde med patienterne," siger Tina Heide.

««

Resultater fra Telecare Nord:



Sundhedsøkonomi

- Økonomisk gevinst for borgere som kommunen kendte i forvejen på 9000 kr.
- Økonomisk gevinst for svær KOL på 7000 kr.
- 20 pct. reduktion af indlæggelsesdage
- 9 pct. reduktion af indlæggelser
- 9 pct. ekstra rehabiliteringsaktivitet

Borgernære effekter

- 61 % opnår øget kontrol
- 71 % oplever tryghed og sygdomsmestring
- 50 % er opmærksomme på symptomer og reagerer tidlige
- 96,6 % syntes det er meget let, eller nogenlunde let at bruge
- Livskvaliteten stiger for borgere med svær KOL

Andre erfaringer

- Borgerne oplever større ligeværdighed i dialogen med praktiserende læge og sundhedspersonale
- Kommunen når ud til flere borgere på kortere tid, -og øger kendskabet til borgere med KOL
- Afledte effekter -ubehandlede høj/ lavt blodtryk, opsporing af f.eks. borgere med behov for ilt, ensomhed og demens
- Praktiserende læger oplever kommunen som en faglig stærk kompetent samarbejdspartner
- Styrket samarbejdet mellem kommuner og sygehuse



proofpoint.

PROOFPOINT ER MAILSIKKERHED

Hos Credocom skulle den eksisterende mailsikkerhedsløsning fornyes. For at styrke sikkerhedsinfrastrukturen ønskede driftschef Michael R. Schierbeck at afdække alternativerne på markedet. I slutningen af 2017 blev der gennemført en grundig proof of concept (PoC) på en løsning fra Proofpoint. Resultatet var så positivt, at løsningen blev sat i produktion umiddelbart efter.

Michael R. Schierbeck udtaler: "Proofpoint-løsningen giver os et meget bedre overblik og gør det muligt at lave regler og tilretninger, der passer til vores organisation. Vi har fået et væsentligt løft på dette område både ift. en mere effektiv drift og en øget sikkerhed. Desuden integrerer løsningen problemfrit til hele vores øvrige sikkerhedsinfrastruktur."

Med Proofpoint har Credocom fået en løsning, som er skalérbar, og der er opnået en betydelig tidsbesparelse på support. Brugere har fået mulighed for selv at validere "greylisted" mails, hvilket har medført en højere brugertilfredshed.

Proofpoint understøtter integration til en række produkter og producenter som eksempelvis SEPO, Palo Alto Networks og Splunk. Proofpoint er anerkendt af Gartner Group som markedets bedste mailsikkerhedsløsning.

Hos Credocom er vi 40 medarbejdere, som arbejder med netværk og sikkerhed. Vi har gennem flere år hjulpet kommuner og regioner med at designe og implementere markedets bedste løsninger.

Vi hjælper også gerne dig og din arbejdsplads. Det eneste du skal gøre er at sende en **SMS** med teksten **KIT** til **1919** (alm. SMS-takst) – så kontakter vi dig og aftaler et uforpligtende møde.



Credocom
WHEN **IT** HAS TO BE SAFE

Bredevej 2b, DK-2830 Virum
www.credocom.dk
+45 3814 0200